

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

Academy Journal of Northern

ISSN : 2651 - 1509

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน 2564

การสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก วิชกรรัตน ศรีสมุทร และคณะ.....	1
แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียน พบบพระ-วาลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ว่าที่ร้อยตรีอิสระ ด้กรีน.....	15
ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา จิรพนธ์ โชติพิชญกุล และ ศศิษา เจริญสุข.....	30
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 วลัยลักษณ์ พันธุ์ , สักสิทธิ์ แสนทุกธิ์ และจันทร์ โกศล.....	42
การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อภัยพร สิลารักษ์ และอ้อมจิตร ปั่นศรี.....	53
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของผู้สูงอายุกรณีศึกษา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พรรณปพร จันทร์ฉาย.....	62
การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ สรรัตน์ บุญนิรันดร์ , เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม, สมหมาย สร้อยนาคพวงษ์ และพรรณิ สุวัฒน์	70
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการละทิ้งตะกร้าสินค้าเมื่อซื้อผ่านตลาดออนไลน์ รวีพรรณ สุภาวรรณ.....	81
ผลกระทบของมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ ต่อกลุ่มบริษัทธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ชินภัทร แสนสุภา และชนิดา ยารณะ.....	89

สารบัญ

หน้า

การสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก วัชรินทร์รัตน์ ศรีสมุทร และคณะ.....	1
แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียน พบพระ-วาลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาดาก เขต 2 ว่าที่ร้อยตรีอิสระ ดีครัน.....	15
ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อการท่องเที่ยว เชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา จิรพนต โชติพิชญกุล และ ศลิษา เจริญสุข.....	30
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 วลัยลักษณ์ พันธุรี, สังสิทธิ์ แสนฤทธิ์ และจันทร์ โกศล.....	42
การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อภัยพร สีลารักษ์ และอ้อมธจิต แป้นศรี.....	53
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของผู้สูงอายุกรณีศึกษา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พรณปพร จันทน์ฉาย.....	62

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ สิริรัตน์ บุญนิรันดร์ , เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม, สมหมาย สร้อยนาคพงษ์ และพรณี สุวดี 70	70
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการละทิ้งตะกร้าสินค้าเมื่อซื้อผ่านตลาดออนไลน์ รวีพรรณ สุภาวรรณ..... 81	81
ผลกระทบของมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ ต่อกลุ่มบริษัทธุรกิจประกันภัย และประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ชินภัทร แสนสุภา และชนิดา ยารณะ..... 89	89

การสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล
(พะวอ-ด่านแม่ละเมา) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

The Creation of Agricultural-Ecological Tourism Area by Community
Network of 2 Sub-districts (Phawo-Dan Mae Lamao), Mae Sot District, Tak

วัชรินทร์ ศรีสมุทร¹ และคณะ

Watcharinrat Srisamut and parties

Received: 1 April 2021; Revised: 30 April 2021; Accepted: 7 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทชุมชนและพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายชุมชน 2) ค้นหาศักยภาพเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชน 3) สร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชน 4) ค้นหาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนที่นำไปสู่การสร้างเสน่ห์ “อดีตร่วมสมัย” ของพื้นที่ และ 5) สร้างภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา CBT, ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ, ผู้อาวุโส ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของ ตำบลพะวอ และตำบลด่านแม่ละเมา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างแบบสังเกต แบบสอบถามกึ่งทางการ แบบบันทึกภาคสนาม กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโวหาร และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทชุมชนและพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายชุมชน ตำบลพะวอ ตำบลด่านแม่ละเมา เคยเป็นพื้นที่เดียวกันในอดีตชื่อตำบลพะวอ เป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในการสู้รบกับพม่า ปัจจุบันเป็นเมืองหน้าด่านทางเศรษฐกิจ และแยกเขตการปกครองออกเป็นตำบลด่านแม่ละเมา สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม และพื้นที่ราบสูงตั้งอยู่บนเทือกเขาถนนธงชัย อากาศเย็นสบายตลอดปี มีทะเลหมอก 3 ฤดู เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่จึงมีชนเผ่าต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งหลักปักฐาน ได้แก่ ปกาเกอญอ ล้านนา มูเซอ ม้ง กลายเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรม ภายหลังมีการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ ทำให้พื้นที่ตำบลพะวอ ตำบลด่านแม่ละเมาอยู่ในเขตอุทยาน 3 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติพาเจริญ และอุทยานแห่งชาติขุนเขาพะวอ 2) ผลการค้นหาศักยภาพเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล

¹ วิทยาลัยชุมชนตาก ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก เบอร์โทรศัพท์ 086-926 9733

พบว่า ชุมชนบางกลุ่มเริ่มหันกลับมาทำการเกษตรแบบเดิม โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีการพัฒนาฟื้นฟูป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และหันมาใช้ในการท่องเที่ยวเป็นทางรอดในการดำรงชีวิตอาศัยอยู่ร่วมกับป่า และความเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมที่เป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันตามฤดูกาล 3) ผลการสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรม พบว่า เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการประชุมเครือข่ายคน 2 ตำบล อัตลักษณ์ของพื้นที่ คือ “4 ชาติพันธุ์ วิถีผูกพันคนกับป่า” ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว คือ “วิถีชีวิตการเกษตรของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่กับป่า มีความเชื่อและวิถีวัฒนธรรมพึ่งพาอยู่กับธรรมชาติ” และกระบวนการสร้างพื้นที่ เส้นทาง และกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทรัพยากรที่มีกับองค์ความรู้และวิถีถิ่นของชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นเป็นกิจกรรมเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นฐาน 4) การบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนที่นำไปสู่การสร้างเสน่ห์ “อดีตร่วมสมัย” ของพื้นที่ เกิดจากการที่ชุมชนร่วมกันคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกเพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด ของการบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรพื้นที่เครือข่ายชุมชนคนของ 2 ตำบล และจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม จากการพัฒนาศักยภาพทำให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่นำไปสู่แนวทางรักษาเสน่ห์ “อดีตร่วมสมัย” ด้วยการนำเอาวิถีการดำรงชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ภาษา อาหารพื้นถิ่น ภูมิปัญญา และเอกลักษณ์การแต่งกายที่ สืบต่อกันใช้เป็นเสน่ห์ในการจัดการท่องเที่ยว 5) ปัจจัย เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสร้างภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และการนำสื่อมวลชนมาเป็นภาคีเครือข่ายร่วมในการพัฒนาชุมชนใช้สื่อประสมประสานในการประชาสัมพันธ์เพื่อเล่าเรื่องราว ข่าวสาร ในชุมชนให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้ ส่งต่อและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่เข้าด้วยกัน เป็นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) เกิดจากการสนับสนุนของภาคีภาครัฐภาคประชาชน และภาคเอกชนที่เข้ามาหนุนเสริม

คำสำคัญ : การสร้างพื้นที่ท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรม, การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

The objectives of the research are to 1) study the community context and develop the changes of the community network 2) find the potential of agriculture, ecology, culture by the community network 3) create an agro-ecological and cultural tourism area by the community network 4) find the management of agro-ecological tourism by community network that leads to charisma "Contemporary Past" of the area, and 5) create tourism parties in 2 sub-districts. Network partners involved in the development of CBT, formal and informal community leaders, seniors who know the local wisdom of the two areas. The tools used for data collection were structured, non-structured interviews, semi-formal questionnaires, and field recording by using camera and audio recorder. Data analysis used descriptive data analysis; the statistics used in data analysis were frequency, mean, percentage, standard deviation and their eloquence.

The results of the research were as follows: 1) Community context and the development of change of the Pawo sub-district community network, Mae La Mao Dan District used to be the same area in the past called Phawo Sub-district. It is an important outpost in Thailand in the fight against Burma. Nowadays it is an economic outpost, and separate the administrative districts into Mae Lamao Dan District. The condition of the area is flat. And the plateau that is located on Thanon Thongchai mountain range, has cold weather all year round with sea fog 3 seasons, a forest area upstream. Due to the abundance of the area, various tribes were emigrated to establish a foothold, such as Karen, Lanna, Muser, Hmong becoming a multicultural community. After the announcement of the national park area causes the area in Phawo district Mae Lam Mao Dan Sub-district is located in the three national parks: Taksin Maharat National Park, Phacharoen National Park and Phawo Mountain National Park. 2) The results of the discovery of agricultural and eco cultural potential by a network of 2 sub-districts showed that some communities began to return to traditional agriculture. Using the concept of agriculture theory according to the principles of sufficiency economy, the theory of forest restoration development under the royal initiative, and turned to tourism as means of survival in living with the forest. And a multicultural community that attracts tourists to experience the

different lifestyles and well-being of the seasons. 3) Results of the creation of agricultural-ecological tourism areas, this is due to the community participation process. By meeting the network of 2 sub-districts, it was found that the identity of the area was "4 ethnic paths, bound people with the forest". There are beliefs and cultures that depend on the forest and nature. The process of creating areas, routes and activities in tourism links the available resources with the knowledge. And local way of the community that is unique, is a community-based tourism route activity. 4) Management of agro-ecocultural tourism by a network of communities leading to charm the "contemporary past" of the area arises from the community thinks, and analyzes the internal environment. And outside to find strengths, weaknesses, opportunities, and constraints of the management of agricultural tourism, community network areas of the two sub-districts, and established a group management service committee. From the development of capacity, the community can manage tourism that leads to a charming way of preserving "The past combines the era" by adopting a way of life traditions, cultures, languages, local food, wisdom and uniqueness of dress are used as charm in tourism management. 5) The conditional factors involved in the process of building two tambon tourism partners: local people, public sector, private sector, educational institutions. And bringing the mass media to become a partner in the community development network. Using mixed media in public relations to tell stories and news in the community to outsiders. Forward and link local tourism together. This will increase tourism potential in the area to be more diverse. In which the two sub-districts of tourism (Phawo - Mae Lamao Dan) were formed from the support of the government and people, and the private sector to reinforce.

Keywords: Creating a Tourist Area, Agriculture and Ecological Tourism, Community Based Tourism Management

บทนำ

พื้นที่ตำบลพะวอ และตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตั้งอยู่บนสันเขาถนนธงชัย มีลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ สภาพส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ป่าไม้อุดมสมบูรณ์ อากาศเย็นสบาย มีชาวเขาเผ่าปกากะญอ เผ่าแม้ว เผ่ามูเซอ ตั้งถิ่นฐานอยู่ตามแนวภูเขา มีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่เป็นความภาคภูมิใจของคนในพื้นที่ คนส่วนใหญ่ทำการเกษตร แม้จะมีคนหลากหลายวัฒนธรรมเข้ามา แต่ก็ส่งผลต่อความมั่นคงของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นวิถีคิด ความเป็นอยู่ และยังเป็นเส้นทางผ่านของคนทั้งชาวไทยและต่างชาติ ที่มุ่งไปสู่อำเภอแม่สอด ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวพม่าที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ทุกวัน ซึ่งเป็นโอกาสของคนทั้ง 2 ตำบล ถ้าจะเปิดหมู่บ้านรับการท่องเที่ยวโดยชุมชน แต่เนื่องจากคนในชุมชนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ กระบวนการ การต้อนรับ การบริหารจัดการ การตลาด และการประชาสัมพันธ์เพื่อให้มีนักท่องเที่ยว เข้ามาศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และท่องเที่ยววิถีชีวิตของคนในชุมชนก่อนที่จะเดินทางไปอำเภอแม่สอด การทำให้คนในพื้นที่มีความรู้ทักษะในการบริหารจัดการ บริการท่องเที่ยว เสมือนเป็นการเตรียมคน และพัฒนาคนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้ CBR และมรดกวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนา ทำให้คนตระหนัก รักหวงแหนพื้นที่ถิ่นของตน ใช้การท่องเที่ยวเป็นการสื่อสาร สร้างการเรียนรู้กับผู้มาเยือน น่าจะเป็นบทเรียนให้กับคนภายนอก และในขณะเดียวกันชุมชนเกิดการตั้งรับปรับตัว แก้ปัญหาในการขายที่ และหันมาทำการเกษตรแบบอินทรีย์ตามศาสตร์พระราชา ถึงแม้จะได้ผลผลิตน้อย แต่ปลอดภัยกับชีวิตของตนเองและนักท่องเที่ยว รวมถึงชุมชนจะต้องได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในลักษณะเชิงบวก เพื่อนำไปพัฒนาชุมชนของตนต่อไป ซึ่งบทบาทหน้าที่และพันธกิจหลักของวิทยาลัยชุมชนตากคือสร้างชุมชนให้เกิดการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ ตามความต้องการจำเป็นเร่งด่วนของแต่ละพื้นที่ จึงเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ในการใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม โดยมีพี่เลี้ยงจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นผู้หนุนเสริมในการสร้างการเรียนรู้ดังกล่าว อีกทั้งสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านปางสามได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้การใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน CBT จึงเป็นที่มาของโครงการ “การสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทชุมชนและพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล
2. เพื่อค้นหาศักยภาพเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล
3. เพื่อสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล
4. เพื่อค้นหาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล ที่นำไปสู่การสร้างเสน่ห์ “อดีตร่วมสมัย” ของพื้นที่
5. เพื่อสร้างภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตรเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเสริมพลังอำนาจในแก่ประชาชนในพื้นที่ ด้วยกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการ CBR เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่ายชุมชนที่ร่วมพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยชาวบ้านในชุมชนที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน เน้นคนในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ มุ่งศึกษาเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล คือ ตำบลพะวอ และตำบลด่านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีครัวเรือนทั้งสิ้น 5,178 ครัวเรือน ประชากรรวมทั้งสิ้น 15,375 คน จำนวน 19 หมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มแกนนำแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในชุมชน กลุ่มปราชญ์ท้องถิ่น และกลุ่มภาคีเครือข่าย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง แบบสังเกต แบบสอบถามกึ่งทางการ แบบบันทึกภาคสนาม กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง ผังเครือญาติ โครงสร้างองค์กรชุมชน ปฏิทินประเพณี วัฒนธรรม ปฏิทินอาหาร ประวัติศาสตร์ชุมชน (Time line) ประวัติชีวิตบุคคลสำคัญ กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพรรณนาโวหาร โดยใช้รูปแบบการประเมินผลกระทบแบบมีส่วนร่วม 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชุมสร้างเครือข่ายทีมวิจัยชุมชนความร่วมมือร่วมพัฒนา CBT วิถีเกษตร โดยการทาบทามเชิญชวนบุคคลเข้าร่วมทีมวิจัย ประชุมเปิดตัวโครงการและแบ่งทีมงาน บทบาทหน้าที่ และประชุมแยกแต่ละทีมงานย่อยและติดต่อกับผู้เข้าร่วมงานเพิ่มเติม เพื่อได้ทีมชุมชนร่วมทำงานวิจัย
2. ประชุมปรับฐานคิดการใช้ CBR การพัฒนา CBT ทำให้เข้าใจกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น รู้จักเครื่องมือ และรูปแบบที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย เข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำงานวิจัย และเป้าหมายงานวิจัยชุมชนจะได้อะไร

3. วางแผน/กำหนดกรอบการทำงาน/ค้นหา เพื่อหาแนวทางการดำเนินงาน แบ่งหน้าที่การทำงาน รวมทั้งติดตาม ทบทวนแนวทางการทำงานวิจัย และวางแผนการทำงานร่วมกัน ในขั้นนี้ทำให้ได้ Key men ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. ศึกษา จัดเก็บ และทบทวนข้อมูล ในขั้นนี้ จะทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secoddary Data) และการจากการลงพื้นที่แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ จัดประชุมคั่นข้อมูลให้กับชุมชน เพื่อตรวจสอบข้อมูลโดยคนในชุมชน

5. พัฒนาทีมวิจัยชุมชน ร่วมกันกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชน ศึกษาฐานชุมชนต้นแบบ และร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลสรุปจากการศึกษา เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชุมชน ที่นำไปสู่การพัฒนากิจกรรมเส้นทางท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ของชุมชนที่ ทั้งนี้ร่วมสรุปสภาพปัญหาของชุมชนด้านต่าง ๆ โดยมีผู้อาวุโสของชุมชนเข้าร่วมให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติม จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและแนวทางแก้ไข สกัด คัดสรร วิเคราะห์ ทบทวนข้อมูลที่ผ่านมาที่คั่นข้อมูลชุมชน เพื่อร่วมดำเนินการพัฒนากิจกรรมเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชนขึ้นเบื้องหลัง

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาบริบทชุมชนและพัฒนากิจกรรมเส้นทางท่องเที่ยวของเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล พบว่า ตำบลพะวอ และตำบลด่านแม่ละเมา เคยเป็นพื้นที่เดียวกันในอดีตชื่อตำบลพะวอ เป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในการสู้รบกับพม่า ปัจจุบันเป็นเมืองหน้าด่านทางเศรษฐกิจ และแยกเขตการปกครองออกเป็นตำบลด่านแม่ละเมา สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม และพื้นที่ราบสูงตั้งอยู่บนเทือกเขาถนนธงชัย อากาศเย็นสบายตลอดปี มีทะเลหมอก 3 ฤดู เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่จึงมีชนเผ่าต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งหลักปักฐาน ได้แก่ ปกาเกอญอ ล้านนา มูเซอ ม้ง กลายเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรม ภายหลังมีการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ ทำให้พื้นที่ตำบลพะวอ ตำบลด่านแม่ละเมาอยู่ในเขตอุทยาน 3 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติพาเจริญ และอุทยานแห่งชาติขุนเขาพะวอ

2. ผลการค้นหาคัญภาพเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล พบว่า ตำบลพะวอ และตำบลด่านแม่ละเมา เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ราบสูงและมีภูเขาสลับซับซ้อน แบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น 19 หมู่บ้าน มีกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ในอดีตชุมชนใช้ระบบการทำเกษตรที่คล้ายคลึงกัน คือการปลูกพืชแบบหว่านถั่วเหลืองป่าเพื่อจับจองพื้นที่ทำการเกษตรแต่เมื่อมีการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ทำให้คนในชุมชนปรับเปลี่ยนระบบการทำเกษตรมาเป็นการทำเกษตรเพื่อยังชีพ เริ่มอยู่เป็นหลักแหล่งมีอาชีพทั้งปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ใช้พันธุ์พืชที่คัดเลือกตามธรรมชาติ ภายหลังรัฐบาลสนับสนุนการปลูกข้าวโพดแทนการปลูกข้าว รวมทั้งมีนายทุนเข้ามารับซื้อ

พืชผลในพื้นที่และมีเงื่อนไขข้อตกลงการใช้พันธุ์พืชเพาะปลูกโดยนายทุนเป็นผู้กำหนด ส่วนการปลูกผักนั้นค่านิยมของผู้บริโภคที่ต้องการพืชผักที่สวยงามไม่มีตำหนิ จึงทำให้ระบบการทำการเกษตรเปลี่ยนไป จากการปลูกเพื่อยังชีพเป็นระบบการเกษตรแบบเข้มข้นที่เน้นการใช้เครื่องจักร ปุ๋ยเคมี สารเคมี เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช และใช้พันธุ์พืชที่ได้รับการพัฒนาจากการผสมผสานและคัดเลือกเป็นการเกษตรที่ต้องการปัจจัยการผลิตสูง เพื่อขยายพื้นที่ในการเพาะปลูกและเพิ่มผลผลิตจึงมีการถางป่าทำการเกษตรมากขึ้น เมื่อมีการขุดดินพื้นที่ป่าและควบคุมการใช้ป่า ทำให้ชุมชนเริ่มหันกลับมาทำการเกษตรแบบเดิม โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง, ทฤษฎีการพัฒนาพื้นฟูป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง) เพื่อลดพื้นที่ในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาเป็นไม้ยืนต้น และช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าเพื่อสร้างความสมดุลของธรรมชาติเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้นและหันมาทำการท่องเที่ยวโดยชุมชนจึงทำให้คนในชุมชน สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ได้อย่างสมดุล

3. ผลการสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล พบว่าเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการประชุมเครือข่ายคน 2 ตำบล พบว่า อัตลักษณ์ของพื้นที่ คือ “4 ชาติพันธุ์ วิถีผูกพันคนกับป่า” ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว คือ “วิถีชีวิตการเกษตรของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่กับป่า มีความเชื่อและวิถีวัฒนธรรมพึ่งพาอยู่กับธรรมชาติ” และกระบวนการสร้างพื้นที่ เส้นทาง และกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทรัพยากรที่มีกับองค์ความรู้ ทรัพยากรธรรมชาติ วิถีการดำรงชีวิต การเกษตร และมรดกวัฒนธรรมชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นมาเป็นสินค้า กิจกรรมเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นฐาน มาสร้างเป็นเส้นทางได้ 4 เส้นทางดังนี้

เส้นทางที่ 1 สัมผัสวิถีเกษตรนิเวศวัฒนธรรมชนเผ่ามูเซอ บ้านห้วยปลากอง

เส้นทางที่ 2 เรียนรู้วิถีชนเผ่าม้งบ้านธงชัย เป็นเส้นทางเรียนรู้วิถีชุมชนเผ่าม้ง

เส้นทางที่ 3 ท่องธรรมชาติห้วยแม่ละเมา เรียนรู้วิถีชุมชนเกษตรคนล้านนาเส้นทาง

เส้นทางที่ 4 เรียนรู้วิถีชุมชนคนอยู่กับป่า เรียนรู้วิถีผูกพันชาวล้านนา กับชาวปกา

เกอะญอ

4. ผลการบริหารจัดการท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนที่นำไปสู่การสร้างเสน่ห์ “อดีตร่วมสมัย” ของพื้นที่ พบว่า จุดเด่นของพื้นที่มีธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ คนในชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรมองค์ความรู้ ในเรื่องเกษตรเป็นอย่างดี มีทุนทางประเพณีวัฒนธรรม วิถีการดำรงชีวิตที่หลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่สามารถนำวิถีการดำรงชีวิตทางการเกษตร นิเวศ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย มาสร้างเส้นทาง กิจกรรมทาง การท่องเที่ยวได้ โดยกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้หลากหลายคนในชุมชน มีอัตราค่าไม่ตรี เอื้อเพื่อแผ้วแผ้วมีศูนย์การเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาและการทำเกษตรอินทรีย์ แต่พื้นที่แต่ละแห่งอยู่กระจัดกระจาย ห่างไกลกัน เข้าถึงยาก สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งถนนหนทาง

ไม่สามารถเดินทางเข้าไปได้ในช่วงหน้าฝน บางพื้นที่ยังขาดความพร้อมในเรื่อง น้ำ ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ ในพื้นที่มีการจัดการท่องเที่ยว แต่ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางกัน เพื่อร่วมกันทำงาน ไม่มีคณะกรรมการกลางในประสานงานหลัก เจ้าของพื้นที่บางคนยังขาดความเชื่อมั่นในการต้อนรับ การนำเสนอ ผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับฤดูกาล สภาพภูมิอากาศ ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดนักสื่อความหมาย การเชื่อมโยงเส้นทาง และมีการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นระบบ ขาดป้ายบอกทางในชุมชน คนในชุมชนส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์วิถีชีวิตแบบเดิมที่มีความผูกพันกับธรรมชาติ รัฐบาลส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวในชุมชน รวมทั้งนโยบายของจังหวัดตากที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากพื้นที่ตำบลพะวอ – ด่านแม่ละเมา เป็นเส้นทางสายหลักที่ใช้เดินทางไปยังเมืองชายแดน ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาอย่างจุกจิกได้สะดวก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมให้การสนับสนุนชุมชนในพื้นที่ด้านการจัดการท่องเที่ยว จากการพัฒนาศักยภาพทำให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา)”เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่นำไปสู่แนวทางรักษาเสน่ห์ “อดีตรวมสมัย” ด้วยการนำเอาวิถีการดำรงชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ภาษา อาหารพื้นถิ่น ภูมิปัญญา และเอกลักษณ์การแต่งกายที่สืบทอดกันมา และยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบันมาใช้เป็นเสน่ห์ในการจัดการท่องเที่ยว

5. ปัจจัย เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสร้างภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และการนำสื่อมวลชนมาเป็นภาคีเครือข่ายร่วมในการพัฒนาชุมชน ใช้สื่อประสมประสานในการประชาสัมพันธ์เพื่อเล่าเรื่องราว ข่าวสาร ในชุมชนให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้ ส่งต่อและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่เข้าด้วยกัน เป็นการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) เกิดจากการสนับสนุนของภาคีภาครัฐภาคประชาชน และภาคเอกชนที่เข้ามาหนุนเสริม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บริบทชุมชนและพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายชุมชน พบว่า ตำบลพะวอ ตำบลด่านแม่ละเมา เคยเป็นพื้นที่เดียวกันในอดีตชื่อตำบลพะวอ เป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในการสู้รบกับพม่า ปัจจุบันเป็นเมืองหน้าด่านทางเศรษฐกิจ และแยกเขตการปกครองออกเป็นตำบลด่านแม่ละเมา สภาพพื้นที่เป็นราบลุ่ม และพื้นที่ราบสูงตั้งอยู่บนเทือกเขาถนนธงชัย อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช อุทยานแห่งชาติพาเจริญ และ อุทยานแห่งชาติขุนเขาพะวอ ทำให้ตำบลพะวอ-ด่านแม่ละเมา มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายทั้ง น้ำตก ถ้ำ ป่าไม้ กระเจียวเต็มในพื้นที่ เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ ทำให้มีอากาศเย็นสบายตลอดปี มีทะเลหมอก 3 ฤดู และ

มีลำห้วยแม่ละเมาเป็นแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่จึงมีชนเผ่าต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งหลักปักฐาน ได้แก่ ชนเผ่าปกากะญอ ชาวล้านนา มูเซอ ม้ง

จากความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้ในพื้นที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น วิธีการดำรงชีวิต วิถีเกษตรกรรม ความเชื่อ และพิธีกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย จากการสืบทอดและดำรงอยู่ของแต่ละชนเผ่า ซึ่งมีความเหมือนและแตกต่างกันส่งผลถึงพฤติกรรม การดำรงชีวิตของคนในชุมชนจากการศึกษา พบว่า ในแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์มีวิธีการดำรงชีวิตทางการเกษตรโดยพึ่งน้ำทางธรรมชาติเป็นหลัก จึงมีพิธีกรรมและความเชื่อที่คล้ายคลึงกันในเรื่องป่า และแม่น้ำ โดยเชื่อว่า ในป่า และแม่น้ำมีเทวดาอารักษ์สิงสถิตอยู่ คอยดูแล ปกป้องรักษาให้ความอุดมสมบูรณ์แก่ตน แต่ด้วยจำนวนประชากรในพื้นที่มีมากขึ้น จึงทำให้คนในชุมชนมีความจำเป็นต้องทำการแผ้วถางป่าเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตรมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้พื้นที่ป่าลดลง ภายหลังรัฐบาลไทยได้ประกาศให้มีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าเป็นเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และด้วยพื้นที่ตำบลพะวอ-ตำบลแม่ละเมาที่มีพื้นที่ป่าต้นน้ำจำนวนมาก จึงได้ประกาศให้เป็นเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติถึง 3 แห่ง ด้วยบริบทพื้นที่ที่ตั้งบ้านเรือนมีความแตกต่างกัน บางชนเผ่าอาศัยอยู่ที่ราบลุ่มแม่น้ำ บางชนเผ่าอาศัยอยู่ที่ราบสูง ส่งผลให้พฤติกรรมวิธีการดำรงชีวิต และการสร้างบ้านเรือนของกลุ่มชาติพันธุ์แตกต่างกันไปด้วย เช่น ชนเผ่าปกากะญอเป็น กลุ่มชนที่ไม่ค่อยพิถีพิถันมีวิถีชีวิตเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อ และไม่ขวนขวาย จึงนิยมปลูกพืชที่ดูแลง่ายไม่ต้องใส่ใจมาก ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์, มันสำปะหลัง, ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ชาวมูเซอเป็นกลุ่มชนเผ่าที่มีความเรียบง่าย ไม่ค่อยมีความประณีต ค้าขายเก่ง หากจะปลูกพืชก็จะปลูกพืชที่ดูแลง่าย ไม่ต้องเอาใจใส่มาก ได้แก่ ลูกเนียง กาแฟ โอโวกาโด ซึ่งสอดคล้องกับบทความของบริษัทเว็บส์ดี จำกัด (มหาชน). (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ชนเผ่าต่าง ๆ พบว่า วิถีชีวิตของชาวล่าหู่ (มูเซอ) เป็นสังคมเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ ความอยู่รอดของชาวล่าหู่ขึ้นอยู่กับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ไม่ว่าจะเป็นดิน ความพอดีของน้ำจากท้องฟ้า วัฒนธรรมของชาวล่าหู่ผูกพันอยู่เป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติ ม้ง เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความละเอียดและเรียนรู้ได้เร็ว แต่ด้วยสภาพพื้นที่สูงไม่ค่อยมีน้ำ ทำให้ต้องปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย ทนทาน ได้แก่ ข้าวพื้นเมือง พริก ขิง โอโวกาโด ชาวล้านนา หรือกลุ่มพี่น้องพื้นราบ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความละเอียดและมีศิลปะสูง มีความรู้ในการปลูกพืชที่หลากหลาย พืชที่นิยมปลูก ได้แก่ ผักสลัด ผักตามฤดูกาล การทำการเกษตรในพื้นที่จำกัด เป็นต้น

2. ด้านศักยภาพเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล พบว่า ชุมชนมีการปรับพฤติกรรมทำการเกษตรโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีการพัฒนาฟื้นฟูป่าไม้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง) โดยลดพื้นที่ในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาเป็นไม้ยืนต้น และช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าเพื่อสร้างความสมดุลของธรรมชาติ ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยให้ชุมชนลดพื้นที่เพาะปลูกเพื่อคืนพื้นที่ป่าชุมชนจึงหันมาใช้ในการท่องเที่ยวเป็นทางรอดในการดำรงชีวิตอาศัยอยู่ร่วมกับป่า ด้วยความหลากหลาย

ของชาติพันธุ์จึงทำให้พื้นที่ที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านภาษา การแต่งกาย การเมืองการปกครอง วิธีการดำรงชีวิตและการเกษตรที่สืบทอดกันมาในแต่ละชนเผ่าที่เป็นเสน่ห์ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันตามฤดูกาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พลอยศรี โปราณนันท. (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวเบื้องต้น พบว่า ข้อเด่นด้านอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประเพณีหลากหลายกลุ่มชาติพันธุ์ มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่และ วิธีการผลิตที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวสามารถนำมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนได้เป็นอย่างดี

3) การสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) พบว่า เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการประชุมเครือข่ายคน 2 ตำบลและกระบวนการสร้างพื้นที่ เส้นทาง และกิจกรรมในการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทรัพยากรที่มีกับองค์ความรู้และวิถีถิ่นของชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นเป็นกิจกรรมเส้นทางโดยจากทรัพยากรธรรมชาติ วิธีการดำรงชีวิต การเกษตร และมรดกวัฒนธรรมชุมชนมาเป็นสินค้า กิจกรรมเส้นทางท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นฐาน โดยพื้นที่ตำบลพะวอ ตำบลด่านแม่ละเมาที่มีความโดดเด่นที่จะสามารถนำมาสร้างเป็นกิจกรรม เส้นทางทางการท่องเที่ยวมีจำนวน 6 หมู่บ้าน แบ่งเป็น ตำบลด่านแม่ละเมา ประกอบด้วย บ้านธงชัย บ้านห้วยปลาหลด บ้านปางसान ตำบลพะวอ ประกอบด้วย บ้านแม่ละเมา บ้านพะวอ บ้านปูแป้ แบ่งเส้นทางท่องเที่ยวออกเป็น 4 เส้นทางดังนี้

เส้นทางที่ 1 สัมผัสวิถีเกษตรนิเวศวัฒนธรรมชนเผ่ามูเซอ บ้านห้วยปลาหลด

เส้นทางที่ 2 เรียนรู้วิถีชนเผ่าม้งบ้านธงชัย เป็นเส้นทางเรียนรู้วิถีชุมชนเผ่าม้ง

เส้นทางที่ 3 ท่องธรรมชาติห้วยแม่ละเมา เรียนรู้วิถีชุมชนเกษตรคนล้านนาเส้นทาง

เส้นทางที่ 4 เรียนรู้วิถีชุมชนคนอยู่กับป่า เรียนรู้วิถีผูกพันชาวล้านนา กับชาวปกากะญอ

จากการทำกระบวนการสร้างพื้นที่ เส้นทาง และกิจกรรมในการท่องเที่ยวของพื้นที่เครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล เห็นถึงประเด็นแนวทางในการแก้ปัญหาและการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวแก่ผู้มาเยือนเชื่อมโยงทรัพยากรที่มีกับองค์ความรู้และวิถีถิ่นของชุมชนที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นจากการสืบค้นจากทีมนักวิจัยชุมชนและภาคีเครือข่าย ชุมชนมีแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มเพื่อทำเป็นกิจกรรมเส้นทางโดยจากทรัพยากรธรรมชาติ วิธีการดำรงชีวิต การเกษตร และมรดกวัฒนธรรมชุมชนมาเป็นสินค้า กิจกรรมเส้นทางท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นฐานมาสร้างเป็นเส้นทางเรียนรู้แก่ผู้มาเยือนเปิดหมู่บ้านรับการท่องเที่ยวมีรูปแบบในการบริหารจัดการศูนย์ที่ชัดเจนขึ้นเป็นมาตรฐานมากยิ่งขึ้นจนสามารถรวมกันตั้งชื่อเส้นทางและฐานการเรียนรู้ของเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล ให้มีความน่าสนใจ และดึงดูดใจนักท่องเที่ยวจากศักยภาพและทุนที่มี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเนศ ศรีสถิตย์ และนางสาววรรณ คำปวนบุตร. (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวบนฐานเชิงนิเวศวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ตำบลพระธาตุ อำเภอนาตุญ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวบนฐานเชิงนิเวศวัฒนธรรม

บริบทชุมชนและนิเวศวัฒนธรรมของชุมชนที่มีการสืบทอดวัฒนธรรมด้านการเลือกบริเวณพื้นที่ตั้งชุมชนและแหล่งน้ำ รวมถึงภูมิปัญญา ประเพณี และพิธีกรรมที่เกิดจากความสัมพันธ์กันระหว่างธรรมชาติกับความเชื่อมาจากบรรพบุรุษด้านศักยภาพของคนในชุมชนคือการมีส่วนร่วมของผู้นำคนในชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

4) การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชน 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) ที่นำไปสู่การสร้างเสน่ห์ “อดีตรวมสมัย” ของพื้นที่ พบว่า จุดเด่นของพื้นที่มีธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ คนในชุมชนมีอาชีพ เกษตรกรมีองค์ความรู้ ในเรื่องเกษตรเป็นอย่างดี มีทุนทางประเพณีวัฒนธรรม วิธีการดำรงชีวิตที่หลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ที่สามารถนำวิธีการดำรงชีวิตทางการเกษตร นิเวศ และวัฒนธรรมที่หลากหลายมาสร้างเส้นทาง กิจกรรมทางการท่องเที่ยวได้ โดยกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้หลากหลายคนในชุมชนมีอัธยาศัยไมตรี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีศูนย์การเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชาและการทำเกษตรอินทรีย์ แต่พื้นที่แต่ละแห่งอยู่กระจัดกระจาย ห่างไกลกัน เข้าถึงยาก สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งถนนหนทางไม่สามารถเดินทางเข้าไปได้ในช่วงหน้าฝน บางพื้นที่ยังขาดความพร้อมในเรื่อง น้ำ ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ ในพื้นที่มีการจัดการท่องเที่ยว แต่ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางกัน เพื่อร่วมกันทำงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมให้การสนับสนุนชุมชนในพื้นที่ด้านการจัดการท่องเที่ยว จากการพัฒนาศักยภาพทำให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวนำไปสู่แนวทางรักษาเสน่ห์ “อดีตรวมสมัย” ด้วยการนำเอาวิธีการดำรงชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ภาษา อาหารพื้นถิ่น ภูมิปัญญา และเอกลักษณ์การแต่งกายที่สืบทอดกันใช้เป็นเสน่ห์ในการจัดการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับบทความทางวิชาการของ สารคดี.คอม เรื่อง องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (Tourism Element) ระบบการจัดการการท่องเที่ยวที่จะทำให้การท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จอันเนื่องมาจากระบบการจัดการที่ดี แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาระบบการจัดการที่ดี เพื่อใช้เป็นกลไกในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

5) การสร้างภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) พบว่า กระบวนการสร้างภาคีการท่องเที่ยวในพื้นที่ เกิดจากขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ในกระบวนการสร้างภาคีเครือข่ายนี้มีทั้งภาคีภายใน ประกอบด้วย คนในชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้นำทางจิตวิญญาณ ปราชญ์ชาวบ้าน และภาคีภายนอก ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา พัฒนาชุมชน สำนักงานพลังงานจังหวัด อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ป่าไม้จังหวัด สื่อมวลชล และ บริษัทเอกชนทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อร่วมดำเนินจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกัน ซึ่งกระบวนการทำงานดังกล่าวทำให้เกิดภาคีภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ที่เข้ามาให้การสนับสนุนตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

ดังนั้นปัจจัย เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสร้างภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ดังนั้นแนวคิดการจัดการ

ท่องเที่ยวโดยชุมชนควรสร้างภาคีเครือข่ายกับทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว นอกจากนั้นต้องมีการพัฒนาประชาชนในชุมชน เรื่อง โสมสത്യ ในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีความรู้เรื่องการบริการ มีจิตสาธารณะ และการเป็นนักสื่อความหมายที่ดี พร้อมทั้งจะเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชน การนำสื่อมวลชนมาเป็นภาคีเครือข่ายร่วมในการพัฒนาชุมชนใช้สื่อประสม ประสานในการประชาสัมพันธ์เพื่อเล่าเรื่องราว ข่าวสาร ในชุมชนให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้ ส่งต่อ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่เข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติรัตน์ จันทรเชื้อ และคณะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้มรดกวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า ทักษะความสามารถในการจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้ สามารถดำเนินการจัดการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่องและประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 3 ด้านคือ 1) ทักษะความสามารถในการประสานงานและจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) ทักษะความสามารถในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและปฏิบัติตามแผนที่มีผลกระทบด้านลบน้อยที่สุด และ 3) ทักษะความสามารถในการบริการนักท่องเที่ยว การนำสื่อมวลชนมาเป็นภาคีเครือข่ายร่วมในการพัฒนาชุมชนใช้สื่อประสม ประสานในการประชาสัมพันธ์เพื่อเล่าเรื่องราว ข่าวสาร ในชุมชนให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้ ส่งต่อ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในพื้นที่เข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนา สวนศรี (2546) เรื่อง คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยกล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของภาคีที่เกี่ยวข้องไว้ว่า ชุมชนจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจระบบการท่องเที่ยวว่าเกี่ยวข้องกับใคร อะไรบางที่เกี่ยวข้อง และเกี่ยวข้องกับอย่างไร เพื่อกำหนดความร่วมมือและสร้างการมีส่วนร่วมในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือ กำหนดความร่วมมือและการพัฒนาชุมชน การทำงานเพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนได้รับการยอมรับโดยสร้างรูปแบบการทำงานที่ให้แต่ละกลุ่มในสังคมมีส่วนร่วมในลักษณะเป็นพันธมิตรกับชุมชน ภาคีการท่องเที่ยว 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) เกิดจากการสนับสนุนของภาคีภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชนที่เข้ามาหนุนเสริม

จากผลการวิจัย การสร้างพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรนิเวศวัฒนธรรมโดยเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล (พะวอ-ด่านแม่ละเมา) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า อัตลักษณ์ของเครือข่ายชุมชนคน 2 ตำบล คือ “4 ชาติพันธุ์วิถีผูกพันคนกับป่า” ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว คือ “วิถีชีวิตการเกษตรของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่กับป่ามีความเชื่อและวิถีวัฒนธรรมพึ่งพาอยู่กับธรรมชาติ”

ข้อเสนอแนะ

1. สภาพพื้นที่และความสามารถของชุมชน มีศักยภาพพอที่จะจัดการท่องเที่ยวแต่ยังต้องการการพัฒนา เช่นบ้านธงชัยต้องการปลูกดอกไม้ทั้งหุบเขาเพื่อสร้างเสน่ห์ให้กับแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งไม่สามารถจัดได้เลยในทันทีเพราะต้องวางแผนการเพาะกล้าไม้และต้องสร้างความร่วมมือกับหลายภาคส่วน ดังนั้นชุมชนนี้จึงต้องการการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการโฮมสเตย์และศักยภาพอื่นเพื่อรองรับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมืออาชีพ รวมทั้งบ้านปางสำนที่มีกลุ่มคนศึกษาดูงานจากชุมชนอื่นที่ทางภาครัฐจัดให้ แต่ในชุมชนยังไม่มีที่พัก จึงมีความต้องการพัฒนาชุมชนให้เป็นโฮมสเตย์อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อเป็นที่ไว้วางใจแก่ผู้มาเยือน
2. สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งถนนหนทางไม่สามารถเดินทางเข้าไปได้ในช่วงหน้าฝน บางพื้นที่ยังขาดความพร้อมในเรื่อง น้ำ ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ เช่น บ้านธงชัย, บ้านห้วยปลาหลด เป็นต้น ควรพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในบ้างแห่ง เพื่อรองรับการทำการท่องเที่ยว
3. การพัฒนาศักยภาพพื้นฐานให้มีถนนที่สะดวกเข้าหมู่บ้าน
4. สนับสนุนการทำป้ายสื่อสาร ป้ายสัญลักษณ์ ป้ายบอกทาง

เอกสารอ้างอิง

- บริษัท เว็บไซต์ดี จำกัด (มหาชน). **ชนเผ่าต่างๆ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562. จาก <http://www.sawadee.co.th/thailand/hilltribes/lahu.html>
- พลอยศรี โปราณนันท. (2544). **การท่องเที่ยวเบื้องต้น**. เชียงใหม่: มิ่งเมือง
- ธเนศ ศรีสถิต และนางสาววรรณ คำปวนบุตร. (2556). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว บนฐานเชิงนิเวศวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาระดีดี.คอม. 2561. **องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (Tourism Element)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2561. จาก <https://bit.ly/2RzenQg>
- พจนา สวนศรี. 2546. **คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. กรุงเทพฯ : โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.

แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเลย์-รวมไทย

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

Guidelines for Promoting Professional Learning Community (PLC) of the
Educational Institutions of Phop Phra-Valley-Ruamthai School Group
under Tak Primary Educational Service Area Office 2

อิสระ ดีครัน¹

Isara Deekrun

Received: 5 April 2021; Revised: 2 May 2021; Accepted: 9 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และหาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 กลุ่มตัวอย่างและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีการศึกษา 2563 จำนวน 189 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ปัญหาการส่งเสริม พบว่า มีปัญหาด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร และด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ แนวทางการส่งเสริม พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน คือ ผู้บริหารควรจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ คือ ผู้บริหารควรมีการสื่อสารและทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารควรจัดให้มีการส่งเสริมศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล ด้านชุมชนกัลยาณมิตร คือ ผู้บริหารควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการเรียนรู้และพัฒนา

¹ ว่าที่ร้อยตรี, นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

E-mail : deekrunisara@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 093-3249915

วิชาชีพ คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

คำสำคัญ : แนวทางการส่งเสริม, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, กลุ่มโรงเรียน

Abstract

This research aimed to study the problem and find ways to promote a professional learning community (PLC) of the school group of Phop Phra-Valley-Ruamthai School under Tak Primary Educational Service Area Office 2. The sample groups and data sources used in this research consisted of 189 experts, school administrators, government teachers and educational personnel for the academic year 2020. The tools used as questionnaires and interviews. The data were analyzed by searching for percentage, frequency, mean, standard deviation and content analysis.

The results of the research found that condition of Promotion of Professional Learning Community (PLC) of the Phop Phra-Valley-Ruamthai School Group under Tak Primary Educational Service Area Office 2. It was found that overall and every level, the problem of promotion found that there was the most common vision problem, followed by the learning and professional development, cooperation and cooperation in the associate community and leadership respectively. The promotion guidelines found that the shared vision. The administrators should arrange for teachers and educational personnel to jointly define the vision of cooperation and work together such as administrators should communicate and understand with teachers and educational personnel. In terms of leadership, administrators should provide for the promotion of the capacity of teachers and educational personnel based on knowledge. Individual abilities in the associate community. The administrators should organize an exchange of knowledge between teachers and educational personnel. In terms of learning and professional development. The administrators should encourage teachers and educational personnel to attend meetings, trainings, seminars and study visits about a professional learning community.

Keywords: Guidelines Promotion, Professional Learning Community, Educational Group School

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้นำหลักชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เข้ามาขับเคลื่อนพัฒนาครูผู้สอนให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีองค์ประกอบคือ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ 3) ภาวะผู้นำ 4) กัลยาณมิตร 5) ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร และ 6) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้ครูจำเป็นต้องมีทีม (Team) หรือคณะทำงานที่มีแนวคิด ปัญหาและความสามารถของนักเรียนในระดับเดียวกัน เข้ามาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของแต่ละรายบุคคล (เกศทิพย์ ศุภวานิช, 2560 : 49-54) โดยยึดแนวคิดของ Horde ซึ่งเป็นหลักที่มีจุดประสงค์ในการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อให้ครูนั้นมีวิสัยทัศน์ร่วม มีการร่วมมือร่วมพลัง มีภาวะผู้นำ มีการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพร่วมกัน (Hord and Bolam, 2008; อ้างถึงใน บังอร เสรีรัตน์, ชาริณี ตวีรัญญู และเรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2558 : 22) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน จะช่วยลดความโดดเดี่ยวในการจัดการเรียนรู้ของครู เพิ่มความผูกพันและกระตุ้นความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ครูผู้สอนจะเข้าใจวิธีการสอน รูปแบบ เทคนิค การจัดการเรียนรู้ให้แตกฉาน แล้วนำแนวทางที่ได้จากคำแนะนำในชุมชนไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ส่วนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดจะเข้าร่วมอย่างเต็มใจ ร่วมสร้างบรรยากาศเหมาะสมต่อการเรียนรู้ อีกทั้งสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และลดอัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้อีกด้วย (บังอร เสรีรัตน์, ชาริณี ตวีรัญญู และ เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2558; อ้างถึงใน ธีรยุทธ รุจาคม, 2561 : 3-4)

กลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยมีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนประเทศเมียนมาร์ (พม่า) มีพื้นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอพพระ ประกอบด้วย ตำบลพพระ ตำบลวาเลย์ และตำบลรวมไทยพัฒนา ซึ่งมีโรงเรียนในแต่ละตำบล ดังนี้ ตำบลพพระ มีจำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนชุมชนบ้านพพระ 2) โรงเรียนห้วยน้ำนักวิทยา และ 3) โรงเรียนบ้านหมื่นฤาชัย ตำบลวาเลย์ มีจำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนบ้านวาเลย์ 2) โรงเรียนบ้านยะพอ 3) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่ออกฮู 4) โรงเรียนบ้านมอเกอ และ 5) โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 5 และตำบลรวมไทยพัฒนา มีจำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 1 2) โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 2 และ 3) โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 4 ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมมีนักเรียน จำนวน 6,291 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 337 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 11 คน โดยกลุ่มโรงเรียนมีความตระหนักในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยเน้นรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพในลักษณะของ Professional Learning Community (PLC) ซึ่งเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ

ที่ขับเคลื่อนในลักษณะการรวมตัวกันของกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งมั่นร่วมกันสร้างชุมชนในกลุ่มโรงเรียนภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนสูงสุด เนื่องด้วยผลจากผลการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า บางโรงเรียนไม่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้ จึงทำให้กระบวนการพัฒนาครูในเรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรนัก (รายงานผลการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย, 2561 : 18)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญในการศึกษาสภาพและปัญหา เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

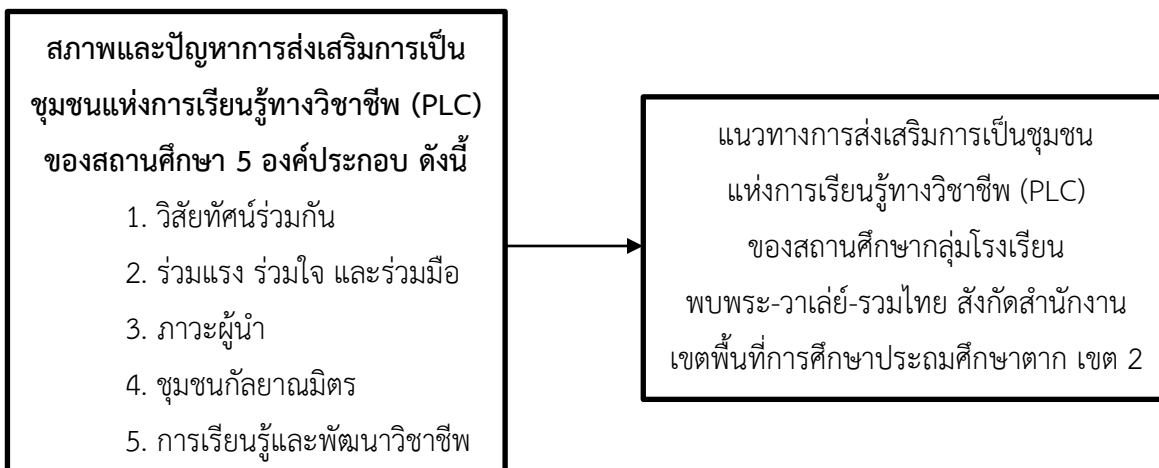
1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยได้สังเคราะห์แนวคิดของ (Senge, 1990 : 32; Sergiovanni, 1994 : 71; Hord, 1997 : 12; พิมพอร์ สดเอี่ยม, 2555 : 163; วิจารณ์ พานิช, 2556; อ่างถึงใน พรอรดี ชาวคาเขตต์, 2561 : 35-36; วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557 : 96-100; สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 26-29) สามารถสรุปองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ 3) ภาวะผู้นำ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 5) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 11 แห่ง โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 337 คน (ไม่รวมผู้ศึกษา)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 186 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608-609; อ้างถึงใน ปิยณัฐ กุศลมาลย์, 2560 : 6) จากจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งหมด เทียบสัดส่วนของแต่ละโรงเรียนแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Multiple Choice) ประกอบด้วย ตำแหน่ง เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating scale อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121-135)

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ 3) ภาวะผู้นำ 4) ชุมชนกัลยาณมิตร 5) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ โดยใช้คำถามแบบกำหนดข้อคำตอบให้เลือก (Multiple Response) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำการตอบแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และจัดทำเครื่องมือ เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลในการหาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยกำหนดกรอบข้อคำถามสำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1 สำหรับการสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ได้ขอบเขตที่จะศึกษา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร และด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สร้างแบบสอบถามสภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา จำนวน 66 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม ใช้วิธีการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยในข้อคำถามได้กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็น 3 ระดับ คือ สอดคล้อง = +1 ไม่แน่ใจ = 0 และไม่เห็นด้วย = -1 โดยหาค่า IOC ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือและแก้ไขจำนวน 5 คน นำเสนอแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่า ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 มีทั้งหมด 61 ข้อ ผลการประเมินใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 92.42 ของข้อคำถามรายด้าน และมีข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.60 ลงมาจำนวน 5 ข้อ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป เป็นข้อคำถามที่ใช้ได้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนไทยราษฎร์ศรีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นของ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient

Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204 อ้างถึงในสุวิมล ติรกานันท์, 2557 : 161) ที่กำหนดเกณฑ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามไว้ที่ระดับ 0.80 ขึ้นไป สรุปได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 นำแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นถึงผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือของคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ถึงผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสอบถามด้วยตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจ้งกำหนดนัดหมาย เพื่อรับแบบสอบถามคืน เมื่อถึงกำหนดนัด ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่เก็บคืนมาได้ จำนวน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามในแต่ละด้านและแต่ละข้อ โดยหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและแปลผลตามเกณฑ์กำหนด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 121-135)

3. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วจัดลำดับของปัญหาที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมากำหนดเป็นเครื่องมือเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านแนวทางพัฒนาตามกระบวนการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต 2

แหล่งข้อมูล การหาแนวทางแก้ปัญหาหรือข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง พัฒนาสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเป็นแหล่งข้อมูล จำนวน 9 คน จากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์รายด้าน เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured) ข้อคำถามเพื่อการสัมภาษณ์หาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาดาก เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาศาภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยและปัญหาการดำเนินงานที่มีค่าร้อยละสูง มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อกำหนดเป็นขอบข่ายการศึกษารายด้านตามขอบเขตด้านเนื้อหา นำผลการศึกษา ในแบบสอบถามตอนที่ 2 การศึกษาศาภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านนั้น และแบบสอบถามตอนที่ 3 การศึกษาปัญหาการดำเนินงาน ที่มีค่าร้อยละสูงในแต่ละด้าน มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนาแต่ละด้าน นำเครื่องมือเก็บข้อมูลที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง นำเครื่องมือกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับใหม่ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แล้วเสนอรายนาม ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มละ 3 คน รวม 9 คน ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอแนะและตรวจสอบ คุณสมบัติ แล้วเลือกให้เหลือเท่ากับจำนวนที่กำหนด ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการส่วนตัว เพื่อขออนุญาตเสนอชื่อแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ แจ้งรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย นอร์ทเทิร์น เพื่อขอหนังสือแต่งตั้ง ส่งหนังสือของคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น โครงร่าง วิทยานิพนธ์และเครื่องมือที่จะใช้เก็บข้อมูลให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้ศึกษาล่วงหน้าก่อนให้สัมภาษณ์ ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางโทรศัพท์ เพื่อกำหนดการเข้าสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเดินทางไปพบผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในการสัมภาษณ์เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่และจัดลำดับ แล้วสรุปอุปนัย นำเสนอแบบความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ปัญหาการส่งเสริม พบว่า มีปัญหาด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร และด้านภาวะผู้นำ ตามลำดับ แนวทางการส่งเสริม พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน คือ ผู้บริหารควรจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ คือ ผู้บริหารควรมีการสื่อสารและทำความเข้าใจกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารควรจัดให้มีการส่งเสริมศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล ด้านชุมชนกัลยาณมิตร คือ ผู้บริหารควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

อภิปรายผล

สภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับแรก คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านภาวะผู้นำ ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ และด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรนำผลการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาชีพให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น จนกระทั่งมีผลงานเชิงประจักษ์ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร บุคลากร

ในสถานศึกษาร่วมกันสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ดีต่อกันทุกฝ่าย สำหรับการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่สามารถทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองและวิชาชีพ ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีการร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ และด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน บุคลากรในสถานศึกษามีเป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ พรอริตี ชาวคาเซดต์ (2561 : 60-61) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชียงรายโซนเหนือ พบว่า สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชียงรายโซนเหนือ ด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน สนับสนุนให้มีกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครูในการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมของโรงเรียน ด้านการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานระหว่างบุคคล คณะครูมีความสัมพันธ์อย่างเป็นกัลยาณมิตรซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพันธสัญญาในความพยายามที่จะปรับปรุงโรงเรียน ด้านการสนับสนุนและการมีภาวะผู้นำร่วมกัน ให้โอกาสการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวคิด ความรู้สึกต่องานโรงเรียน ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ คณะครูวางแผนการทำงานร่วมกัน เพื่อค้นหาทางออกในการตอบสนองความต้องการ ที่หลากหลายของผู้เรียน

ปัญหาการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แต่ละด้านมีผลการวิจัยที่สามารถนำมาเสนอและอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน พบว่ามีปัญหาสถานศึกษาขาดการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ค่อยได้ทำความเข้าใจในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริภพ บุญยืน (2560 : 75) ที่วิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แล้วพบว่า มีปัญหาด้านวิสัยทัศน์ร่วมลักษณะเดียวกัน

2. ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ พบว่ามีปัญหาบุคลากรในสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญในการร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ค่อยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน ขาดการทำเข้าใจในบทบาทหน้าที่และไม่ได้มี แนวปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริภพ บุญยืน (2560 : 77) ที่วิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แล้วพบว่า มีปัญหาด้านการทำงานร่วมกันลักษณะเดียวกัน

3. ด้านภาวะผู้นำ พบว่ามีปัญหาบุคลากรในสถานศึกษาไม่ค่อยมีโอกาสดำเนินการตามแผนงานรับทราบความเป็นผู้นำของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาไม่ค่อยได้เสริมพลังอำนาจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะการเป็นผู้นำที่เริ่มจากตนเองก่อน ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีบทบาทเป็นผู้นำร่วมกัน ขาดความตระหนักรู้และใส่ใจในการให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานทุกคน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดุลวิทย์ ปิจจะ (2561 : 83) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางในการดำเนินงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย แล้วพบว่ามีปัญหาด้านภาวะผู้นำร่วมลักษณะเดียวกัน

4. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร พบว่ามีปัญหาสถานศึกษาขาดการมุ่งเน้นให้บุคลากรมีแนวทางการปฏิบัติงานและมีความเป็นชุมชนแห่งความสุขทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกัน ขาดอิสระและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ค่อยได้ร่วมแนะนำข้อบกพร่องของกันและกัน ขาดการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่ค่อยได้สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อธิรุทธ รุจาคม (2561 : 65) ที่วิจัยเรื่อง การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 แล้วพบว่ามีปัญหาด้านกัลยาณมิตรลักษณะเดียวกัน

5. ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ พบว่ามีปัญหาบุคลากรในสถานศึกษาขาดการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามความสามารถที่ตนเองถนัด และไม่ได้ใช้ความสามารถของตนในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรในสถานศึกษาไม่ค่อยได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้การจดจำมากกว่าการคิดวิเคราะห์ ไม่ค่อยได้เรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริภพ บุญยืน (2560 : 73-74) ที่วิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 แล้วพบว่ามีปัญหาด้านการพัฒนาวิชาชีพลักษณะเดียวกัน

แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนพหุพระ-วาเล่ย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา สรุปผลแต่ละด้านเพื่ออภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วมกัน ควรจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ โดยการวิเคราะห์สภาพและบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่จุดหมายปลายทางได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา มีความจำเป็นที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อให้

การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริภพ บุญยืน (2560 : 88) ที่วิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่พบว่า แนวทางการแก้ไข การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ร่วม สนับสนุน ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานศึกษา

2. ด้านร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ ควรมีการสื่อสารหลายช่องทาง เพื่อพูดคุยปรึกษาหารือ รับรู้ปัญหาพร้อมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษามีความจำเป็นที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริภพ บุญยืน (2560 : 88-89) ที่วิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่พบว่า แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในสถานศึกษา ด้านการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการพบปะพูดคุยในรายสัปดาห์ และกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนร่วมกัน

3. ด้านภาวะผู้นำ ควรจัดให้มีการส่งเสริมศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่นั้น อีกทั้งมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการดำเนินงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษามีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคลสู่การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิชิต ขำดี (2561 : 99) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่าแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน โดยมอบหมายงานตามความถนัดให้แก่ครู สร้างภาวะผู้นำและผู้ตาม เพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยเปิดโอกาสในการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษามีความจำเป็นที่ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการปฏิบัติงาน และการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของอดุลวิทย์ ปิจจะ (2561 :

91-92) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางในการดำเนินงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ที่พบว่า แนวทางในการดำเนินงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกัน เพื่อมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้เป็นสำคัญ

5. ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจในการเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดการประชุม อบรม สัมมนา และ ศึกษาดูงาน เพื่อให้มีการเรียนรู้สิ่งใหม่และมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา มีความจำเป็นที่ครูและบุคลากร ทางการศึกษาจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการเรียนรู้สิ่ง ใหม่และพัฒนาวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริภพ บุญยืน (2560 : 88) ที่วิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ที่พบว่า แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชน แห่งการเรียนรู้วิชาชีพในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ให้ครูเข้าร่วมอบรม สัมมนา และนำ แนวทางมาปฏิบัติและประยุกต์ใช้และพัฒนาตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้ไปสู่นโยบายการขับเคลื่อนชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้สถานศึกษานำแนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของสถานศึกษาไปดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินงาน
2. สถานศึกษา ควรนำนโยบายการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทาง การส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาไปกำหนดแผนงานการปฏิบัติงาน และมีการกำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการเป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา เพื่อนำผล ที่ได้มาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และควรจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การขับเคลื่อนชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อีกทั้งยกย่อง เชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีกระบวนการดำเนินงานที่ดี สามารถ เป็นแบบอย่างได้ และเผยแพร่ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. ควรมีการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ แบบร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมมือ กลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
3. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
4. ควรมีการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบบกัลยาณมิตรของกลุ่มโรงเรียนพพระ-วาเลย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
5. ควรมีการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- ธีรยุทธ รุจาคม. (2561). การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปิยณัฐ กุศลมาลย์. (2560). แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรอรรถ ชวศาเขตต์. (2561). สภาพการจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นเชิงรายโซนเหนือ. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พิชิต ขำดี. (2561). แนวทางการส่งเสริมการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ,” วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปีที่ 25 (ฉบับที่ 1) : หน้า 93-102.
- สิรภพ บุญยีน. (2560). แนวทางการแก้ไขการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบกรขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานกลุ่มโรงเรียนพพระ วาเลย์ รวมไทย. (2561). รายงานผลการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนพพระวาเลย์ รวมไทย. ปีการศึกษา 2561. ตาก, เอกสารอัดสำเนา.
- อดุลวิทย์ ปิจจะ. (2561). การศึกษาแนวทางในการดำเนินงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.

ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
ในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา

The Efficiency of Logistics and Supply Chain Management for Historical
Tourism Attraction in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province.

จิรพนต โชติพิชญกุล¹ และ ศลิษา เจริญสุข²

Jirapanodes Chotphichayakul and Salisa Chareonsuk

Received: 3 April 2021; Revised: 30 April 2021; Accepted: 7 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโซ่อุปทานและโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เพศ และระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

คำสำคัญ : โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

¹ คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล E-mail: irapanodes@gmail.com เบอร์โทร 0926285252

² คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนครราชสีมา E-mail: salisa_tcm@nmc.ac.th เบอร์โทร 0865824595

ABSTRACT

The purposes of this article are: to study the supply chain and historical tourism logistic in Mueang district, Nakhonratchasima province, to study problems and historical tourism obstacles, and to develop efficiency of logistic management and supply chain of historical tourism logistic in Mueang district, Nakhonratchasima province.

The results revealed that most satisfaction of tourist is the management of logistic and supply chain for historical tourism in Mueang district, Nakhonratchasima province. Overall, the efficiency of management logistic and supply chain for historical tourism in Mueang district Nakhonratchasima province is arranged in highest level. Comparing the efficiency for the management of supply chain and historical tourism logistic in Mueang district, Nakhonratchasima province indicated that gender and education level have statistically significant difference at 0.05 which is accordance with the hypothesis. By the age, status, occupation and salary has no statistically significant difference at 0.05 which is not accordance with the hypothesis of historic tourism problems and obstacles.

Keywords: Supply Chain and Logistic, Historical Tourism

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทอย่างมากต่อเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง แม้ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาความไม่แน่นอนทางการเมืองอย่างต่อเนื่องในระยะหลังอีกทั้งการท่องเที่ยวภายในประเทศ ก็เติบโตขึ้นอย่างเป็นที่ น่าพอใจเช่นกัน ในแง่ศักยภาพของตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทยพบว่า การท่องเที่ยวของประเทศไทยประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในระดับโลกและได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวระดับนานาชาติหลายรางวัล อีกทั้งยังมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยวต่างชาติ แม้จะยังมีศักยภาพที่รอการพัฒนาอยู่ในหลาย ๆ ด้านก็ตาม ในแง่ของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ถือว่ามีการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมที่เป็นไปในทางบวก ทั้งการใช้จ่ายต่อหัวที่เพิ่มมากขึ้น (ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560-2564, หน้า 2)

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีผลสำคัญในการผลักดันการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีหลายประการ เช่น การพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ การกระจายรายได้จากการ

ท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่น การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และการยกระดับ ภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวไทยในสายตานักท่องเที่ยวทั่วโลก การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี สารสนเทศในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การประกาศให้ปีพ.ศ. 2558 เป็นปี “การท่องเที่ยววิถีไทย” (“2015 Discover Thainess”) การให้ความสำคัญกับการใช้สื่อสังคม (Social Media) เพื่อยกระดับ การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศ การปรับปรุงการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้ มาตรฐานสากล เป็นต้น (ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2560 - 2564 หน้า 2)

ในปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยได้มีมาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น มาตรการ “ชิม ช้อป ใช้” มาตรการ “ร้อยเดียวเที่ยวทั่วไทย และเที่ยววันธรรมดาราชาช็อกโลก” โครงการ “เที่ยวเมืองรอง” เป็นการให้ประชาชนได้ออกไปใช้จ่ายเงินและท่องเที่ยวภายในประเทศ เพื่อกระตุ้น ให้เศรษฐกิจภายในประเทศเติบโตขึ้น

นครราชสีมา หรือ โคราช (Korat Thailand) เป็นจังหวัดที่กล่าวได้ว่าเจริญที่สุดของภาคอีสานในด้านประเพณีวัฒนธรรมก็มีความน่าสนใจไม่น้อย มีเพลงพื้นบ้านที่เรียกว่าเพลงโคราช ด้านประวัติศาสตร์นั้นจังหวัดนครราชสีมาที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยมาก สำหรับสถานที่ท่องเที่ยวก็มีครบครันในทุกรูปแบบ จึงเป็นจังหวัดหนึ่งที่น่าไปเที่ยวชมอย่างยิ่ง ด้วยทำเลที่ตั้งที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย จังหวัดนครราชสีมาจึงเป็นจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวพักผ่อนวันหยุดที่เป็นที่นิยมอันดับต้นๆ แห่งหนึ่งของชาวเมืองหลวงและจังหวัดใกล้เคียง ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ที่นักท่องเที่ยวจะมากเป็นพิเศษ ในส่วนของพื้นที่นั้น จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 32 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอครบุรี อำเภอเสิงสาง อำเภอดง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอจักราช อำเภอโชคชัย อำเภอด่านขุนทด อำเภอโนนไทย อำเภอโนนสูง อำเภอขามสะแกแสง อำเภอบัวใหญ่ อำเภอประทาย อำเภอปักธงชัย อำเภอพิมาย อำเภอห้วยแถลง อำเภอชุมพวง อำเภอสูงเนิน อำเภอขามทะเลสอ อำเภอสีคิ้ว อำเภอปากช่อง อำเภอหนองบุญมาก อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอโนนแดง อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอเมืองยาง อำเภอบัวลาย อำเภอสีดา อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ และอำเภอลำทะเมนชัย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562)

จังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในอาณาจักรไทย แต่เดิมตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ในท้องที่อำเภอสูงเนิน ห่างจากตัวเมืองปัจจุบันประมาณ 31 กิโลเมตร คือเมือง “โคราช” หรือ “โคราชะ” กับเมือง “เสมา” ทั้งสองเมืองดังกล่าว เคยเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยขอม แต่ปัจจุบันเป็นเมืองร้างตั้งอยู่ริมฝั่งลำตะคอง สมัยกรุงศรีอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199-2231) โปรดให้สร้างเมืองสำคัญที่อยู่ชายแดน ให้มี ป้อม ปรากฏา จึงให้ย้าย

เมืองที่ ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน มาสร้างเมืองที่มีป้อมปราการและคูน้ำล้อมรอบขึ้นใหม่ในที่ซึ่งอยู่ในปัจจุบันแล้วเอานามเมืองใหม่ทั้งสอง คือ เมืองเสมากับเมืองโคราช มาผูกเป็นนามเมืองใหม่เรียกว่า เมืองนครราชสีมา แต่คนทั่วไป เรียกว่า เมืองโคราช เมืองนี้กำแพงก่อด้วยอิฐ มีใบเสมาเรียงรายตลอด มีป้อมกำแพงเมือง 15 ป้อม 4 ประตู สร้างด้วยศิลาแลง มีชื่อดังต่อไปนี้

- ทางทิศเหนือ ชื่อประตูพลแสน นัยหนึ่งเรียกประตูน้ำ
- ทางทิศใต้ ชื่อประตูชัยณรงค์ นัยหนึ่งเรียกประตูผี
- ทางทิศตะวันออก ชื่อประตูพลล้าน นัยหนึ่งเรียกประตูตะวันออก
- ทางทิศตะวันตก ชื่อประตูชุมพล

จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนที่ราบสูงโคราช ละติจูด 15 องศาเหนือ ลองจิจูด 102 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 187 เมตร ตัวจังหวัดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 255 กิโลเมตร และโดยทางรถไฟ 264 กิโลเมตร มีพื้นที่ 20,493.964 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 12,808,728 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 1.1 แผนที่จังหวัดนครราชสีมา คัดเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2562,
จาก <https://www.happykorat.com/walking-in-korat/2226>

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดมีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นและพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 บริเวณ คือ

- 1) บริเวณเทือกเขาและที่สูงทางตอนใต้ของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล มากกว่า 250 เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง อำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอครบุรีและอำเภอเสิงสาง เทือกเขานี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำธารหลายสายที่ไหลไปทางตะวันออกของภาค ได้แก่

แม่น้ำมูล ลำแซะ ลำพระเพลิง และลำปลายมาศ พื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึกและลูกคลื่นลอนตื้น ตอนล่างของหุบเขามีความลาดชันค่อนข้างมาก ทำให้มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินในบริเวณนี้ค่อนข้างสูง

2) บริเวณที่สูงทางตอนกลางของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 200 -250 เมตร อยู่ในเขตอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ ตอนล่างของอำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมือง อำเภอสูงเนิน ตอนบนของอำเภอปักธงชัยและอำเภอครบุรี อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเสิงสาง ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้นยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำแซะ ลำพระเพลิง ลำตะคอง ลำน้ำมูลและลำจักราช

3) พื้นที่ลูกคลื่นทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอขามสะแกแสง ตอนบนของอำเภอโนนไทย อำเภอดง ทางทิศตะวันตกของอำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอห้วยแถลง และอำเภอชุมพวง อำเภอลำทะเมนชัย มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกร และลำปลายมาศ

4) บริเวณที่ราบลุ่มทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลน้อยกว่า 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอบัวใหญ่ อำเภอดง อำเภอโนนสูง อำเภอประทาย อำเภอพิมาย อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย และอำเภอเมืองยาง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ (นครราชสีมา, 2561)

โดยอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมามีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มากมาย อาทิเช่น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี เพลิงโคราช วัดศาลาลอย ปราสาทหินพนมวัน เป็นต้น ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวบางสถานที่ที่การเดินทางอาจยังไม่สะดวก การสืบค้นข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ยังไม่เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลและผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

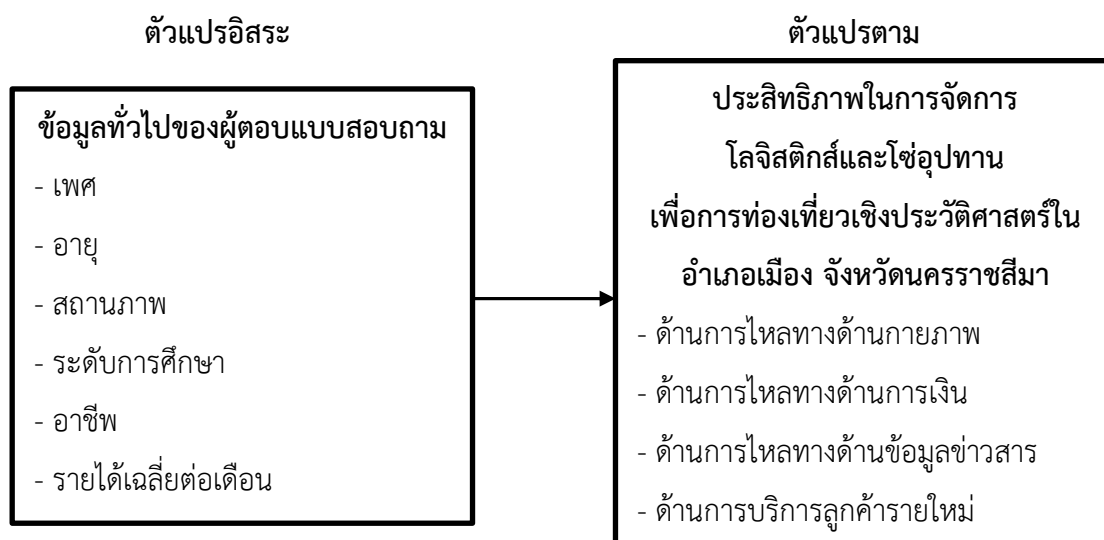
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

4. เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยเลือกใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยข้อคำถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน (ภาคผนวก) ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List) ซึ่งเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ในเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะคำถามปลายเปิด (Open Ended Question)

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ด้วยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ส่วนที่ 4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยใช้สถิติทดสอบที (t - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA) ด้วยสถิติเอฟ (F - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least - Significant Difference : LSD)

สรุปผล

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.50 อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.30 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 47.70 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็น

ร้อยละ 51.50 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.40 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.2 และภูมิสำเนาภายในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 64.50

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถามมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมามากกว่าครั้งที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 69.00 ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 47.00 แวะท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.40 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาจากญาติ/เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 39.30 ใช้รถยนต์ส่วนตัว/เช่าในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา คิดเป็นร้อยละ 65.80 ผู้ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา 2 คน และ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 วางแผนค่าใช้จ่ายต่อครั้ง 3,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.80

3. ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.244) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การไหลทางด้านกายภาพ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.335) รองลงมา คือ การบริการลูกค้ารายใหม่ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.302) และการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.525) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การไหลทางการเงิน ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.463)

3.1 ด้านการไหลทางด้านกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.335) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะมีความสะดวก ปลอดภัยและคล่องตัว ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.386) การเดินทางมีความสะดวกและมีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.393) และการเข้าถึงแหล่งร้านอาหารร้านและเครื่องดื่มมีความสะดวก สะอาดและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.424) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความปลอดภัย ณ สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พัก ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.449)

3.2 ด้านการไหลทางการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.464) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการให้บริการ Internet Banking ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.519) ค่าใช้จ่ายสินค้าบริการในสถานที่ท่องเที่ยวมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.515) และการเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชมสถานที่ที่มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.515) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ตู้เบิกถอนเงินสดอัตโนมัติ (ATM) มีเพียงพอ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.525)

3.3 ด้านการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.525) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก

ได้แก่ ข้อมูลร้านอาหาร เครื่องดื่ม ร้านของที่ระลึก ที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.539) ข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทาง ที่พักละแวก ถูต้อง ชัดเจน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.553) และ ศูนย์ให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวครบถ้วน ถูต้อง ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.549) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เว็บไซต์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ทุกคน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.559)

3.4 ด้านการบริการลูกค้ารายใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.302) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวมีความสะอาด สะดวกสบาย ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.416) สถานที่จอดรถเพียงพอ เหมาะสม ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.447) และมีห้องน้ำ ห้องสุขาที่สะอาดเพียงพอสะดวกต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.456) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน และ สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.568)

4. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

4.1 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการไหลทางด้านการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านการไหลทางด้านกายภาพ ด้านการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านการบริการลูกค้ารายใหม่ ไม่แตกต่างกัน

4.2 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามสถานภาพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.4 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณา พบว่า ด้านการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการไหลทางด้านการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.5 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.6 การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีผลการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการไหลทางด้านกายภาพ ด้านการบริการลูกค้ารายใหม่ และด้านการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนด้านการไหลทางการเงินอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะมีความสะดวก ปลอดภัยและคล่องตัว การเดินทางมีความสะดวกและมีป้ายสัญลักษณ์บอกทางชัดเจน การเข้าถึงแหล่งร้านอาหารร้านและเครื่องดื่มมีความสะดวก สะอาดและเหมาะสม ความปลอดภัย ณ สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พัก ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัชวาล พูลจวง และปริณภา จิตราภรณ์ (2561) การบริหารจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวทางน้ำ ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลสรุปการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบของระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในภาพรวมแต่ละด้าน มีความพึงพอใจในระดับปานกลางถึงมากที่สุด สำหรับผลสรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจของกลุ่มชุมชน/ผู้ค้าในแหล่งท่องเที่ยวที่มีต่อผลของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว และความพร้อมด้านการจัดการโลจิสติกส์มีความพึงพอใจระดับมากถึงมากที่สุด ผลจากการสัมภาษณ์ในแนวทางการพัฒนาปรับปรุงความสามารถของชุมชน ด้านการจัดการโลจิสติกส์ในชุมชนมีแนวทางแก้ปัญหาและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ผลการสัมภาษณ์ในองค์ประกอบและการบริหารการจัดการโลจิสติกส์ ผู้ประกอบการท่องเที่ยวทางน้ำมีการเตรียมความพร้อมกรณีเหตุฉุกเฉินและรวมกลุ่มให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เพศ และระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินดา สะอาดรัมย์ (2561) ประสิทธิภาพการ

จัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการจัดการ โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไหลเวียนทางด้านสารสนเทศ ด้านการไหลเวียนทางด้านการเงิน และด้านการไหลเวียนทางกายภาพ 2) การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดการ โลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยดังนี้

1. ด้านการไหลทางด้านกายภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความปลอดภัย ณ สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พัก ควรมีการเพิ่มการรักษาความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวและที่พัก โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดเทศกาลที่จะมีนักท่องเที่ยวมาก

2. ด้านการไหลทางด้านการเงิน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ตู้เบิกถอนเงินสดอัตโนมัติ (ATM) มีเพียงพอ ควรมีการเพิ่มตู้เบิกถอนเงินสดอัตโนมัติ (ATM) ให้อยู่ใกล้บริเวณสถานที่ท่องเที่ยว และมีจำนวนที่เพียงพอ

3. ด้านการไหลทางด้านข้อมูลข่าวสาร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เว็บไซต์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ทุกคน ควรมีการประชาสัมพันธ์หรืออัปเดตข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook, Youtube)

4. ด้านการบริการลูกค้ารายใหม่ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ควรมีการเพิ่มเจ้าหน้าที่ในจุดบริการนักท่องเที่ยว ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการสอบถามข้อมูลต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จินดา สะอาดรัมย์. (2561). **ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ในอำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง/กรุงเทพฯ.
- ซ์ชวล พูลจวง และปริณภา จิตราภรณ์. (2561). **การบริหารจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวทางน้ำ ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2562, จาก <http://so03.tci-thaijo.org> > Logis_j > article > download.
- ณภัทร ทิพย์ศรี. (2558). **การจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวของธุรกิจนาเที่ยวในจังหวัดเชียงราย (Online)**. ปีที่ 10: ฉบับที่ 2:60-70.
- บันสยา สิริรุ่งโรจน์กนก. (2559). **พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยว กรณีศึกษา ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม**. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2562, จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/56920256.pdf.
- พัชรมณต์ อ่อนเชด. (2559). **การจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก**. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. Vol.12:58-65.
- แฮปปี้โคราช. (15 พฤศจิกายน 2562). **จังหวัดนครราชสีมา**. สืบค้นจาก แฮปปี้โคราช: <https://www.happykorat.com/walking-in-korat/2226>
- ท่องเที่ยวนครราชสีมา. (11 มีนาคม 2563). **ตราสัญลักษณ์จังหวัดนครราชสีมา**. สืบค้นจาก ท่องเที่ยวนครราชสีมา: <https://sites.google.com/site/saimittechnolog/tra-praca-canghwad-nkhrachsima>
- Sawadee.com เที่ยวทั่วไทย เราใส่ใจดูแล. (11 มีนาคม 2563). **การเดินทางมาจังหวัดนครราชสีมา**. สืบค้นจาก Sawadee.com เที่ยวทั่วไทย เราใส่ใจดูแล: <http://www.sawadee.co.th/isan/nakhonratchasima/>
- ข่าวสารเพื่อการปรับตัวก้าวทันเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. (11 มีนาคม 2563). **โลจิสติกส์และโซ่อุปทานเพื่อการท่องเที่ยว**. สืบค้นจาก ข่าวสารเพื่อการปรับตัวก้าวทันเทคโนโลยีอุตสาหกรรม: <http://www.thailandindustry.com/onlinemag/view2.php?id=66§ion=5&issues=3>

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

Factors Influencing the Decision to Further Study
at a Higher Education Level Of Mathayom Suksa 6 students
under the Office of Secondary Educational Service Area 38

วลัยลักษณ์ พันธุ์¹ สังสิทธิ์ แสนฤทธิ์² จันทร โกศล³
Walailak Panturee Sungsih Saenrith Chan Koson

Received: 5 April 2021; Revised: 5 May 2021; Accepted: 12 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 และ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 361 คน ได้มาโดยวิธีการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการเกี่ยวกับเวลาเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากตามลำดับ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 พบว่าระดับความสำคัญ

¹ อาจารย์ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น โทร.095-6407839 E-mail : nampueng_2@hotmail.com

² ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านตลุกกลางทุ่ง โทร.093-1342600

³ อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยทางด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยทางการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด และปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผล, การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ, ระดับอุดมศึกษา

Abstract

The purposes of the research seemed to (1) To study the requirement for further study at a Higher Education Level Of Mathayom Suksa 6 students under the Office of Secondary Educational Service Area 38, and (2) To study the factors Influencing the Decision to Further Study at a Higher Education Level Of Mathayom Suksa 6 students under the Office of Secondary Educational Service Area 38. The samples of the research were in Mathayom Suksa 6 students under the Office of Secondary Educational Service Area 38 Academic Year 2018 the samples seemed to be 361 consumers, Acquired by means of opening the sample size table of Krejcie & Morgan. The research instrument was questionnaires, and The collected data were analyzed by frequency, percentages, means, and standard deviation.

The findings of the research indicated that; The requirement for further study at a Higher Education Level Of Mathayom Suksa 6 students under the Office of Secondary Educational Service Area 38 they seemed to be at the highest level. When each side was considered that arithmetic means were arranged in descending order, it was found that requirement for about the budget for education of them were at the highest level. Moreover, requirement for study time of them were at the highest level and Requirements for educational management of them were at the high level respectively. And To study the factors Influencing the Decision to Further Study at a Higher Education Level Of Mathayom Suksa 6 students under the Office of Secondary Educational Service Area 38 seemed to be at the highest level, When each side was considered that arithmetic means were arranged in descending order; that is, it was found that family factors of them were at the highest level; Moreover, financial

factors of them were at the highest level and educational institution factors of them were at the highest level respectively.

Keyword: factors Influencing, the Decision to Further Study, Higher Education Level

บทนำ

การศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของการดำเนินชีวิตมนุษย์ ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและให้ความสนใจในการศึกษาเป็นอย่างมาก รวมถึงรัฐบาลได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนหันมาใส่ใจในเรื่องนี้เพราะถือเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จในชีวิตและสามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต

ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีจำนวนมากถึง 156 แห่ง โดยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 19 แห่ง เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 62 แห่ง (รัฐ 15, ราชภัฏ 38 แห่ง, ราชชมงคล 9 แห่ง) มหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 43 แห่ง กับ 12 สถาบัน และวิทยาลัยเอกชน จำนวน 20 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558) จากจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่มีจำนวนมาก พบว่าสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งประสบปัญหาในเรื่องจำนวนนิสิต/นักศึกษาน้อยลง ในบางหลักสูตร ประกอบกับสถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนมากขึ้น ทำให้การรับนิสิต/นักศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายในแต่ละปี เพราะนิสิต/นักศึกษามีทางเลือกในการศึกษามากขึ้น การที่นักเรียนจะศึกษาต่อหลักสูตรใด สาขาใด สถาบันการศึกษาแห่งใด ขึ้นอยู่กับว่าสถาบันการศึกษาใด สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ศึกษาได้มากน้อยเพียงใด

จากสภาพปัญหาการรับนักศึกษาที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายในแต่ละปี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะนำมาเป็นแนวทางในการแนะแนวเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาตามที่คาดหวังต่อไป

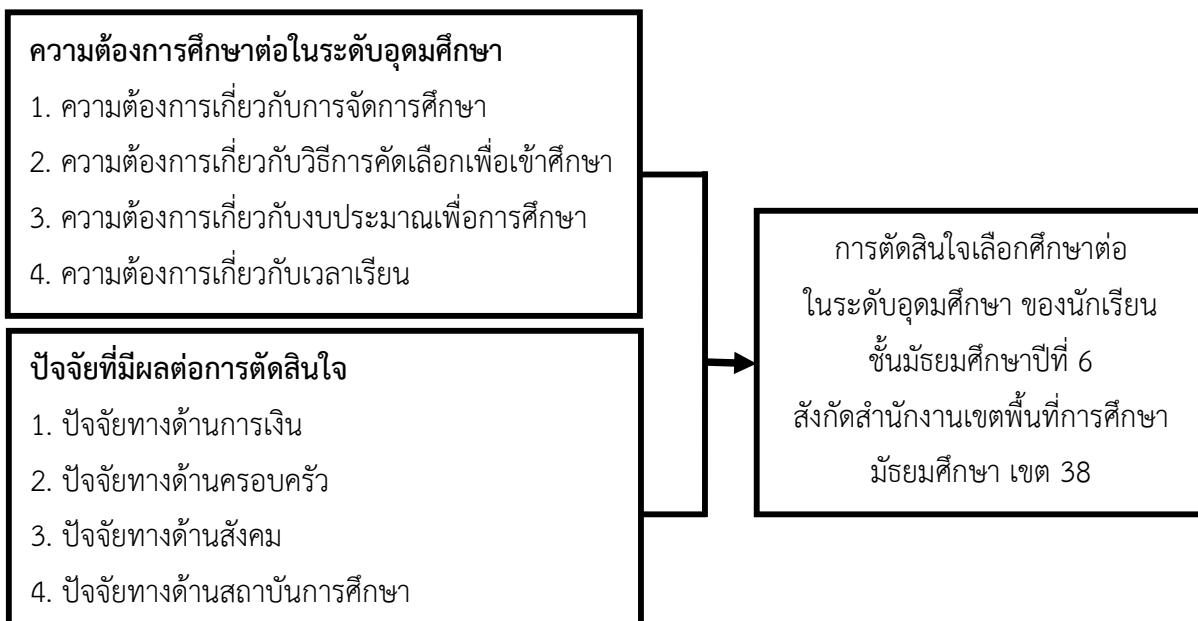
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38
2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 5,039 คน (ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนสังกัด สพม.38, 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 361 คน ได้มาโดยวิธีการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาต่อ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยศึกษารายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้อง และครอบคลุมตามตัวแปรที่กำหนด เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบแก้ไข ให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหาของเครื่องมือ แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 เป็นต้นไป และนำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try – Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น .917

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 361 ชุด ไปเก็บกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในจังหวัดตาก และจังหวัดสุโขทัย ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ประจำปีการศึกษา 2561 ที่ได้จากการสุ่มรายชื่อตามสัดส่วนที่ได้กำหนดไว้ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อที่ถูกสุ่มไว้และรอเก็บแบบสอบถามทั้งหมดคืนด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผล ตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เสนอในรูปแบบตาราง
2. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 50.42 สถานภาพสมรสของบิดามารดาส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 62.60 ระดับการศึกษาของบิดามารดาชั้น 32.13

ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .21) รองลงมาคือ ความต้องการเกี่ยวกับเวลาเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .34) และ ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .23) ตามลำดับ

ความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา พบว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ จัดการศึกษาด้วยระบบทางไกล ร่วมกับการสัมมนาสรุปบทเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = .55) รองลงมา คือ จัดการศึกษาโดยอาจารย์พิเศษจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิชาชีพจากต่างประเทศมาสอน หรือร่วมสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .62) และจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ และบางส่วนเรียนที่มหาวิทยาลัยต่างประเทศตามความตกลงร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .42) ตามลำดับ

ความต้องการเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษา พบว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านความต้องการเกี่ยวกับวิธีการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อประเมินพื้นฐานความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .48) รองลงมา คือ ใช้วิธีสอบเพื่อวัดระดับความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .55) และใช้วิธีพิจารณารับเข้าเรียนจากประสบการณ์การทำงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .62) ตามลำดับ

ความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการศึกษา พบว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 38 ด้านความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D.= .21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ทุนการศึกษาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, S.D.= .54) รองลงมา คือ ค่าธรรมเนียมแบบแบ่งจ่ายเป็นรายงวด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D.= .62) และค่าธรรมเนียมเรียกเก็บเหมาจ่ายตลอดหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= .48) ตามลำดับ

ความต้องการเกี่ยวกับเวลาเรียน พบว่า ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านความต้องการเกี่ยวกับเวลาเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= .34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ จัดการศึกษานอกเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D.= .54) รองลงมา คือ จัดการศึกษาในวันเสาร์-อาทิตย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.582$, S.D.= .55) และจัดการศึกษาในเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= .51) ตามลำดับ

ระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

ระดับความสำคัญปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= .18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยทางด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= .25) รองลงมาคือ ปัจจัยทางด้านการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= .27) และปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= .29) ตามลำดับ

ปัจจัยทางด้านการเงิน พบว่า ระดับความสำคัญปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ปัจจัยทางด้านการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= .27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ค่าหน่วยกิตและค่าลงทะเบียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= .63) รองลงมา คือ ค่าบำรุงการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= .78) และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าพาหนะเดินทาง และอื่น เป็นต้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= .77) ตามลำดับ

ปัจจัยทางด้านครอบครัว พบว่า ระดับความสำคัญปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 38 ปัจจัยทางด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= .25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D.= .65) รองลงมา คือ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาจากครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D.= .62) และค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ที่ท่านจะแบกรับภาระ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= .77) ตามลำดับ

ปัจจัยทางด้านสังคม พบว่า ระดับความสำคัญปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ปัจจัยทางด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.=.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การได้รับความรู้เพิ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D.= .63) รองลงมา คือ ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D.= .48) และการเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.= .50) ตามลำดับ

ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา พบว่า ระดับความสำคัญปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= .29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกคือ ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D.= .52) รองลงมา คือ ชื่อเสียงและความรู้ความสามารถของคณาจารย์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= .45) และหลักสูตรที่เปิดสอน เช่น วิชาที่เปิดสอนตรงตามความต้องการที่จะเรียน หรือสอนเป็นภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= .61) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความต้องการเกี่ยวกับเวลาเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ กนกกาญจน์ เสน่ห์ นมะหุต (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการและแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) ในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ด้านราคา จากข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบ

แบบสอบถาม ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับค่าเรียนต่อหลักสูตรใกล้เคียงกับหลักสูตรสถาบันอื่นๆ มากกว่าให้ความสำคัญเรื่องค่าเรียนต่อหลักสูตรต่ำกว่าสถาบันอื่นๆ ส่วนเหตุผลเพิ่มเติมจากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอยากให้มหาวิทยาลัยให้แก่ผู้เรียนที่เรียนดีแต่ไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า รายได้ของผู้ปกครองนั้นถือว่ามีความสำคัญในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเมื่อค่าใช้จ่ายแพง ปัจจุบันจึงมีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาของรัฐบาลได้เปิดโอกาสให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา ได้มีโอกาสในการเข้าศึกษาต่อโดยสามารถผ่อนค่าเล่าเรียนได้

ระดับความสำคัญปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวม และรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยทางด้านครอบครัว อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยทางการเงิน อยู่ในระดับมากที่สุด และปัจจัยทางด้านสถาบันการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ธนกุลต ยืนยงเดชา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางการผลิตบัณฑิตจำนวนมากที่มีความสำคัญ ในระดับมากที่สุดต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา รองลงมาคือ จบจากสถาบันนี้แล้ว จะมีโอกาสในการประกอบอาชีพสูงกว่าสถาบันอื่น สำหรับปัจจัยทางด้านราคาถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับการเลือกศึกษาในระดับมากที่สุด ปัจจัยทางด้านสถานที่คือ ปัจจัยเรื่องมหาวิทยาลัยใกล้ภูมิลำเนาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดในทุกๆ ด้าน รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยมีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยแก่การเรียน ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ มีคณะให้เลือกศึกษาจำนวนมาก รองลงมาคือ มีโควตาแลโครงการจำนวนมากสำหรับนักเรียนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาคือมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย ส่วนปัจจัยด้านส่วนบุคคลมีความสำคัญในระดับมาก คือ ประสิทธิภาพของ บุคลากรในมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีความน่าเชื่อถือ ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ การมีบริการทางการศึกษาที่รวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ และปัจจัย ทางด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ คือ การที่มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงในระดับประเทศ รองลงมา คือ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการประชาสัมพันธ์ได้ทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อ การเลือกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งอีก คือ เพื่อน การเลือกศึกษาต่อตามเพื่อนมีอิทธิพลกับกลุ่มตัวอย่างสูงมาก รองลงมา คือ รุ่นพี่ และการมีมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในฝัน เป็นมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับตัวเอง เลือกตามความต้องการของผู้ปกครอง และเลือกตามคำโฆษณา ประชาสัมพันธ์หรือ ประกาศ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับ เมธาวี สุขปาน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียน กรณีศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี รวมทั้ง ศึกษาวิเคราะห์ความสำคัญของปัจจัยที่มีผลการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยตัวอย่างเก็บจากนักเรียนที่ศึกษาในปีสุดท้ายของระดับการศึกษาระดับวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี จำนวน 400 คน วิธีการวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมเก็บข้อมูล สามารถเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพจากนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี แบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ จำนวน 400 ชุด โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการทดสอบสมมติฐานด้วย แบบจำลองโลจิส ผลการศึกษาพบว่า คะแนนของความสำคัญทางดานความพึงพอใจกับต้นทุนมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับโอกาสในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ที่วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี เมื่อพิจารณาระดับความสำคัญของปัจจัยทั้งสองด้านพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยทางดานความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ชื่อเสียงของสถานศึกษาที่เป็นที่รู้จักมาอย่างยาวนานและเป็นของรัฐบาล รองลงมาได้แก่ ความชอบและความถนัดส่วนตัว รวมทั้งการชักชวน จากเพื่อนตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. คณะอาจารย์ผู้สอนควรได้รับการฝึกอบรม เสริมสร้างและพัฒนา และสนับสนุนให้เผยแพร่ผลงานในระดับประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือมากขึ้น
2. ควรมีการส่งเสริมการตลาดเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการแนะนำประชาสัมพันธ์ตามโรงเรียน รวมทั้งโปรโมชั่นต่างๆที่สถาบันได้จัดขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยในเชิงคุณภาพด้านแรงจูงใจโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและได้คำตอบเพิ่มเติมในส่วนที่เชิงปริมาณไม่สามารถทำได้ชัดเจน เช่นความรู้สึกขณะประเมินทางเลือก และการตัดสินใจที่จะเลือกเรียน
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในกลุ่มเป้าหมายนักศึกษาต่างชาติ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดในการประชาสัมพันธ์กับประเทศอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ เสน่ห์ นมะหุต. (2556). การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการและแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) ในเขตภาคเหนือตอนล่าง. Journal of Business, Economics and Communications, [S.1], Vo1.8, no.1: 78-84.
- ธนภุต ยืนยงเดชา. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- เมธาวี สุขปาน. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียนกรณีศึกษาวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38. (2561). ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนสังกัด สพม.38. แหล่งที่เข้าถึง : https://www.spm38.go.th/home/data/10dec_2561.htm สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด. (ออนไลน์). แหล่งที่เข้าถึง : http://www.mua.go.th/index_mua.html สืบค้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2561.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R
เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The development of learning activities package by SQ4R teaching
method to promote reading comprehension skills, important for Thai
language learning strand for Prathomsuksa 6 students

อภัยพร สิลารักษ์¹, อ้อมรจิต แป้นศรี²

Apaiporn Silarak¹, Prakron prachanban

Received: 10 April 2021; Revised: 10 May 2021; Accepted: 17 May 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าครั้งนี้จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง มีแบบแผนการวิจัย คือ แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดลองก่อนหลัง เครื่องมือที่ใช้ทดลอง คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test Dependent) จากการศึกษาผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากและประสิทธิภาพ 77.50/79.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง

¹ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิจัยและประเมินการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

E-mail apaiporn955@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 091-026-7209

² รศ.ดร.ที่ปรึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

สถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R, วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R, การอ่านจับใจความสำคัญ

ABSTRACT

The purpose of this study 3 were to consist of 1) To create and find the effectiveness of The Learning Activity Package By SQ4R Teaching Method To Promote Reading Comprehension Skills, Important For Thai Language Learning Strand For Prathomsusak 6 Students in respectively at the level of 75/75 2) To compare achievement before and after learning of Prathomsusak 6 students which is learned with learning activities package by SQ4R teaching method to promote reading comprehension skills, important. 3) To study the students' satisfaction with the learning activity package by SQ4R teaching method to promote reading comprehension skills, important for Thai Language learning strand for Prathomsusak 6 students, The statistical devices used to analyze the data were mean ($\bar{X}$) Standard deviation (S.D.) and (E_1/E_2) with 32 students. The research tools were evaluation forms for students satisfaction towards the instructional package to promote reading comprehension using SQ4R. The statistical devices used to analyze the data were mean ($\bar{X}$) Standard deviation (S.D.). The findings revealed that 1)The efficiency values of The Learning Activity Package By SQ4R Teaching Method To Promote Reading Comprehension Skills, Important For Thai Language Learning Strand For Prathomsusak 6 Students had the appropriateness to the opinions of 5 experts at the higher level.The average at 4.41.The efficiency with 9 students and 30 students were 77.22/79.28 and 77.50/79.56 in respectively at the level of 75/75 2)The students posttest scores were higher than their pretest scores at the statistically significant level of .05 3)The students The Learning Activity Package satisfaction was at the highest level. The average at 4.56.

Keywords : The Learning Activity Package By SQ4R Teaching Method, SQ4R Teaching Method, To promote Reading Comprehension Skills, Important

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ แกนกลางและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย สาระการอ่าน สาระ การเขียน สาระการฟัง การดู และการพูด สาระหลักการใช้ภาษาไทย สาระวรรณคดีและวรรณกรรม โดยจัดให้เหมาะสมแก่ผู้เรียนซึ่งสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เป็นอย่างดี สามารถอ่านเขียน ฟัง พูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล คิดเป็นระบบ นำความรู้ความเข้าใจไปตัดสินใจตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน รู้จักแสวงหาความรู้ ใช้ภาษาในการพัฒนานั้น มีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์และสร้างสรรค์งานอาชีพ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษา รักความเป็นไทย ภูมิใจ และชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย สามารถนำทักษะทางภาษามา ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคลมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี และสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์โลกทัศน์ที่กว้างไกล (สำนักวิชาการ, 2551, หน้า 2-4) ภาษาไทยถือได้ว่าเป็นภาษาที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียนในทุก ระดับชั้นที่จำเป็นต้องเรียนภาษาไทยและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้องทั้งในการอ่านการเขียนไม่ใช่ว่าเฉพาะแต่ในความรู้ภาษาไทย แต่ยังเป็นพื้นฐานการศึกษาวิชาอื่นๆ (อัจฉรา เจตบุตร, 2554, หน้า 2) การอ่านจับใจความสำคัญถือได้ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นเพราะข้อมูล ข่าวสารในยุคโลกปัจจุบัน คนส่วนใหญ่จะรับข้อมูลข่าวสารจากการอ่านไม่ว่าการอ่านหนังสือพิมพ์อ่าน ข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต จากหนังสือเรียน บทความ วารสาร ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับ ใจความทั้งสิ้น ซึ่งหากนักเรียนไม่มีทักษะในการอ่านจับใจความแล้วนักเรียนก็ไม่สามารถบอกได้ว่า เมื่ออ่านแล้วได้อะไรไม่สามารถวิเคราะห์สรุปผลจากการอ่านได้ ในการจัดการเรียนการสอนวิชา ภาษาไทย ครูผู้สอนควรเพิ่มทักษะในการอ่านจับใจความให้นักเรียนฝึกฝนอย่างต่อเนื่องอย่าง สม่าเสมอและเป็นระบบ ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญช่วยให้การอ่านหนังสือได้รวดเร็วจึง จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไรหรือจะอยู่ระดับไหนก็ตามเพราะถ้าไม่สามารถจับ ใจความสำคัญได้ก็ไม่ได้ประโยชน์จากการอ่าน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545, หน้า 417) ซึ่งการ สอนอ่านแบบ SQ4R มีจุดเด่น คือหลังจากอ่านเรื่องคร่าว ๆ แล้วให้ผู้อ่านตั้งคำถาม ซึ่งคำถามจะทำ ให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็นและช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดหมายและสามารถจับ ประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง มีการวิเคราะห์วิจารณ์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 42) จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ สำคัญพบว่า การสอนอ่านแบบ SQ4R สามารถนำไปใช้สอนได้ในสาระการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการ ฝึกอ่าน โดยปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับความสามารถความสนใจและความถนัดของผู้เรียนจะทำให้ ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีขึ้น (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2545, หน้า 291) ซึ่งวิธีการสอนอ่าน

แบบ SQ4R จะมีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบชัดเจน โดยเริ่มจากการอ่านสำรวจอย่างคร่าวๆ (Survey) การตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบในการอ่าน (Question) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบ (Read) การจดบันทึกคำตอบที่ได้ (Record) การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง (Recite) การแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง (Reflect) ซึ่งวิธีการสอนด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้รูปแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปและจดจำสิ่งที่อ่านได้ดี และจดจำได้นานและยังพบว่าเทคนิค SQ4R จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น เนื่องมาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O – NET) ที่ผ่านมา พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 (บ่อทอง) นักเรียนมีปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งส่งผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559-2560 สาระการอ่านมีผลคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ 48.82 และ 44.17 ตามลำดับ(รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O – NET 2559, หน้า 2, 2560, หน้า 2) ผลคะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับประเทศ เป็นสาระที่โรงเรียนจำเป็นต้องเร่งพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของกรมวิชาการซึ่งปัญหาการอ่านมี 2 ประการ คือ อ่านไม่ออกและอ่านไม่เป็น การฝึกฝน และการแก้ปัญหานี้ต้องมีหลักการหรือรูปแบบของกระบวนการอ่านเป็นหลัก (กรมวิชาการ, 2548, หน้า 10) และจากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพต่ำกว่าระดับดี ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีระดับปรับปรุง (รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม, 2554, หน้า 7) จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนต่ำด้วยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญให้กับนักเรียนและใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยให้สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยของผู้เรียนให้สูงขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

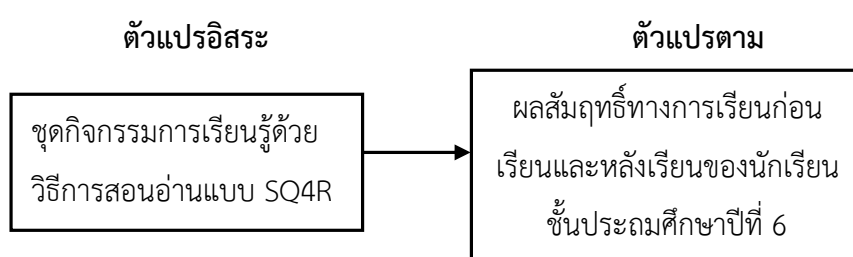
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ E_1/E_2 เท่ากับ 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. สร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ E_1/E_2 เท่ากับ 75/75

1.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ก. ผู้ให้ข้อมูลในการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้คือผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการสอนภาษาไทย

ข. ผู้ให้ข้อมูลในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 1 หมู่โพธิ์ทะเล จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 3 คน 9 คน และ 30 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

- (1) แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- (2) ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องการจับใจความสำคัญ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

2.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 (บ่อทอง) จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 32 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องการจับใจความสำคัญ

2.3 แบบแผนการวิจัยที่ใช้ทดลองครั้งนี้ คือ แบบแผนการวิจัย One Group Pretest – Posttest Design

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2 (บ่อทอง) จำนวน 32 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิจัย

มีผลการวิจัยเสนอตามลำดับการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1.1 ด้านความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้พบว่า มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 77.50/79.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร้อยละ 75/75

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า ผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.97 และมีผลการทดสอบคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.11 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.16

อภิปรายผล

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการวิจัยครั้งนี้ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีจำนวน 4 ชุด ซึ่งได้สร้างขึ้นตามเนื้อหาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งทั้ง 4 ชุดมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 โดย E_1 เท่ากับ 77.50 E_2 เท่ากับ 79.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เป็นเพราะการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สอดคล้องกับคำกล่าวของสุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ (2545, หน้า 290) ว่าประโยชน์ของการสอนอ่านแบบ SQ4R ทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรในการอ่านอ่านแล้วจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจับอะไรได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอบถาม และการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทดลองหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2544, หน้า 494-497) การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) การหาประสิทธิภาพขั้นที่ 2 แบบกลุ่มเล็ก (1:10) และการหาประสิทธิภาพขั้นที่ 3 แบบภาคสนาม (1:100) ปรากฏว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 โดย E_1 เท่ากับ 77.50 E_2 เท่ากับ 79.56

ซึ่งแสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ซึ่งมีประสิทธิภาพพร้อมใช้ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนภรณ์ ชันคำนันทะ (2555)

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยดำเนินการตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับคำกล่าวของสุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554, หน้า 226-227) ได้เสนอขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ4R พบว่า จากขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ4R หลังการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญไทย พลค้อ (2553)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างประกอบการประเมินไว้ 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.16) สอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1970, อ้างอิงใน วิไล รัตนพลที, 2548, หน้า 34-35) และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของสภาพร ดียิ่ง (2548, หน้า 9) สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมัย ลาสุวรรณ (2559) จากการอภิปรายผลการวิจัยที่นำเสนอมาแล้วข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 77.50/79.56 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้แสดงว่าชุดกิจกรรมพร้อมใช้งาน การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2551).หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมวิชาการ,(2545),หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กรุงเทพมหานคร:คุรุสภาลาดพร้าว.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์(2544).เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา หน่วยที่ 8-15.นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ธนภรณ์ ชันคำนันทะ.(2555).การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโรงเรียนเทพพิทักษ์วิทยา อำเภอเมืองจังหวัดแพร่.วิทยานิพนธ์ ค.ม.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์.

- บุญชม ศรีสะอาด.(2545).การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญไทย พลค้อ.(2553).ผลการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.อุดรธานี.
- วิไล รัตนพลที.(2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่2 ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปชิปปา. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมัย ลาสุวรรณ.(2559).การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.มหาสารคาม
- สถาพร ดิยিং.(2548).ผลของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยวิธีการเรียนแบบร่วมมือสำหรับนักศึกษาครู.ปริญญาานิพนธ์ ดศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).(2554).รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (สมศ.) .
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ , (2551).หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุคนธ์ สินธพานนท์,(2545).การจัดระบบการเรียนรู้:เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.กรุงเทพฯ:อักษรเจริญทัศน์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์.(2545).การอ่านทั่วไป.(พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ.(2550).19 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อัจฉรา เจตบุตร.(2554).การพัฒนาบทเรียนสื่อประสม : การเขียนสเกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.มหาวิทยาลัยศิลปากร.กรุงเทพมหานคร.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

กรณีศึกษา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Factors affecting the decision to choose the tourist attractions of
the elderly case study : Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

พรรณปพร จันทร์ฉาย¹

Punnapaporn chanchai

Received: 20 April 2021; Revised: 1 May 2021; Accepted: 7 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.20) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในปริญญาตรี (ร้อยละ 54.00) ประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญ (ร้อยละ 40.50) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท (ร้อยละ 36.20) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวมาอันดับที่หนึ่ง จำนวนวันที่มาท่องเที่ยว 1 วันมาเป็นอันดับหนึ่ง ช่วงเวลาที่เลือกเดินทางท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์และเลือกเดินทางกับครอบครัวมาเป็นอันดับหนึ่ง เหตุผลที่เลือกเนื่องจากชื่อเสียงของจังหวัดและการเดินทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวประมาณการแต่ละครั้งอยู่ในช่วงระหว่าง 1,001 - 5,000 บาท และระดับความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด 4P's ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มผู้สูงอายุต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวกรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15) รองลงมาคือ ด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07) ด้านราคาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99) และน้อยที่สุดคือด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X}$ = 3.92)

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, ผู้สูงอายุ, ส่วนผสมทางการ 4P's

¹ อาจารย์สาขาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี pookie1500@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the tourism behavior of elderly tourists in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province 2) to study the marketing factors affecting the decision to choose to travel in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province of the elderly This researchers use qualitative and quantitative methods.

The results showed that the majority of respondents were female (56.20%). Most of the education level was in bachelor's degree (54.00%). The civil servants were pensioners (40.50%). Most of them had monthly income between 15,001. - 20,000 baht (36.20 percent). Behavior of elderly tourists traveling to travel in Phra Nakhon Si Ayutthaya found that most elderly tourists come to travel in Phra Nakhon Si Ayutthaya with the objective of traveling first. Number of days to come 1 day to come first The most popular travel time during the weekend. Choose to travel with the Mang family. The reason for choosing because of the reputation of the province and not too far from Bangkok, Travel expenses, each estimate is between 1,001 - 5,000 baht. And the 4P marketing mix opinions of many Thai tourists towards the selection of tourist destinations in the case of Phra Nakhon Si Ayutthaya Province 4 aspects in the overall picture were at a high level ($\bar{X}$ = 3.91) When considering that it is detailed, it is found that the product is at a high level ($\bar{X}$ = 4.15), followed by the highest level ($\bar{X}$ = 4.07). At the high level ($\bar{X}$ = 3.99) and the least is the distribution channel ($\bar{X}$ = 3.92)

Keywords : Decision , traveler's behavior, elderly people, marketing mix

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเนื่องจากมีประชากรกลุ่มผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุ พ.ศ.2556 โดย มสผส. (2015,ออนไลน์) ที่กล่าวว่า “ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society)” โดยจากข้อมูลของ United Nations World Population Ageing พบว่า หลังจากปี 2552 ประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิงได้แก่ เด็กและผู้สูงอายุ จะมีจำนวนมากกว่าประชากรในวัยแรงงาน และในปี 2560 จะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประชากรเด็กน้อยกว่าผู้สูงอายุ สถานการณ์นี้เป็นผลมาจากการลดภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็ว และการลดลงอย่างต่อเนื่องของระดับการตายของประชากร ทำให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุของไทย เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว หลายหน่วยงานเริ่มให้ความสำคัญกับการดูแลผู้สูงอายุที่กำลังจะมีมากขึ้นในอีกไม่ช้าโดยผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2541 โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาตรา 3 ผู้สูงอายุ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย

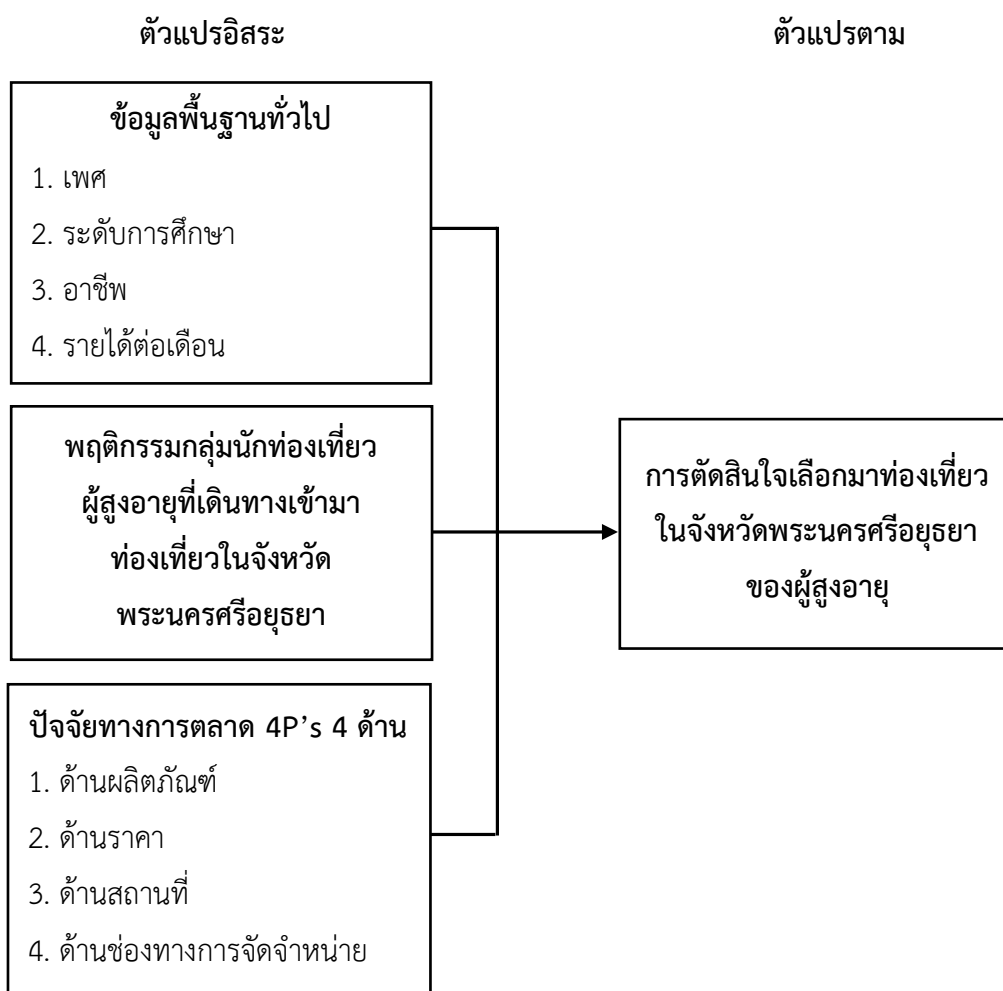
ทั้งนี้การท่องเที่ยวเป็นถือเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในสังคมปัจจุบัน ผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มที่มีเวลาในการท่องเที่ยวและกำลังในการใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (2014,ออนไลน์) ที่กล่าวว่า ปัจจุบันตลาดผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) เป็นอีกตลาดหนึ่งที่มีแนวโน้มเติบโตสูงในอนาคต เนื่องจากการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่ทำให้ประชากรมีอัตราการเสียชีวิตลดต่ำลง ผู้สูงอายุมีแนวโน้มจะมีอายุยืนยาวขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุงานประกอบกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมสันทนาการและการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน หรือเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ เนื่องจากมีเวลามากกว่านักท่องเที่ยวอื่นๆ และมีความพร้อมทางการเงิน การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุจึงเป็นช่องทางทางการท่องเที่ยวตลาดใหม่เนื่องจากเป็นตลาดที่มีคุณภาพและมีกำลังซื้อในการท่องเที่ยวสูงกว่าตลาดทั่วไป

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุและปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ จึงจัดทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของผู้สูงอายุกรณีศึกษา: จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำมาพัฒนาทางการท่องเที่ยวในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของผู้สูงอายุ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากรที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาปี 2559 จำนวน 7,216,514 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 25660 ,ออนไลน์) โดยใช้สูตรของ

ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970) จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความผิดพลาดไม่เกิน 5% เท่ากับ 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenient Sampling) โดยเป็นการแจกแบบสอบถามโดยไม่เฉพาะเจาะจง ขอบเขตแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของแบบสอบถามได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการตลาด 4P's ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของผู้สูงอายุ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านจำนวน 16 ข้อ

ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด, 4 หมายถึง มาก, 3 หมายถึง ปานกลาง, 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ การศึกษาจากเอกสารได้แก่ บทความทางวิชาการ รายงาน แนวความคิด ทฤษฎี วิทยานิพนธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งปรับปรุง และดัดแปลง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการศึกษา
2. กำหนดขอบเขตในส่วนของเนื้อหาในคำถามที่เลือกใช้ เพื่อครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่ได้นำมาใช้ในการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามและให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป
4. วิธีการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่มาท่องเที่ยวที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้มาทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.20) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในปริญญาตรี (ร้อยละ 54.00) ประกอบอาชีพข้าราชการบำนาญ (ร้อยละ 40.50) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 15,001 – 20,000 บาท (ร้อยละ 36.20)

ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับความเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด 4P's ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มผู้สูงอายุต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวกรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 4 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15) รองลงมาคือ ด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07) ด้านราคาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99) และน้อยที่สุดคือด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X}$ = 3.92)

อภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ พบว่า พฤติกรรมกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวหรือพักผ่อนมาอันดับที่หนึ่ง จำนวนวันที่มาท่องเที่ยว จำนวน 1 วันมาเป็นอันดับหนึ่ง ช่วงเวลาที่เลือกเดินทางท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์ และเลือกเดินทางกับครอบครัวมา เป็นอันดับต้น ส่วนเหตุผลที่เลือกมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเนื่องจากชื่อเสียงของจังหวัดและการเดินทางไม่ไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวประมาณการแต่ละครั้งอยู่ในช่วงระหว่าง 1,001 - 5,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริณา ลาปะ ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาของนักท่องเที่ยวชาวไทย (2558,บทคัดย่อ) ที่พบว่า เหตุผลที่นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เพื่อมาพักผ่อน โดยนักท่องเที่ยวตัดสินใจในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตัวเอง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาในวันหยุดสุดสัปดาห์ พาหนะในการเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ความถี่ในการท่องเที่ยว มากกว่า 6 ครั้ง/ปี ช่วงเวลาในการมาเที่ยวส่วนใหญ่ ไปเช้า-เย็นกลับ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักที่โรงแรม/ รีสอร์ท ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งต่ำกว่า 10,000 ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและญาติ และงานวิจัยของ อธิชา อัยยะศิริ (2558) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านปัจจัยด้านสังคมและจิตวิทยามีแนวโน้มต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์ในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี คือด้านครอบครัว ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว ได้แก่ พ่อแม่ สามี ภรรยา เป็นต้น

ผลสรุปความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต่อการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของผู้สูงอายุ 4 ด้าน พบว่า

1) ด้านผลิตภัณฑ์ / ทรัพยากรการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว หรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวมีผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว

มาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การจัดรูปแบบของสถานที่ท่องเที่ยวสวยงาม และมีความน่าสนใจ รองลงมาคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ศิริเพ็ญ ดาบเพชร (2014) ทำการวิจัยเรื่อง การเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวครั้งแรกและนักท่องเที่ยวซ้ำ ที่กล่าวว่าด้านองค์ประกอบการท่องเที่ยวด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันในรายละเอียดของทรัพยากรการท่องเที่ยวคือ นักท่องเที่ยวครั้งแรกเห็นว่า “ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว” เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเลือก จังหวัดพิษณุโลกเป็นสถานที่ท่องเที่ยว ในขณะที่นักท่องเที่ยวซ้ำเห็นว่า “กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว มีความน่าสนใจ” เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุด

2) **ด้านราคา** พบว่า นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่า ค่าบัตรผ่านเข้าชมโบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ มีราคาไม่สูงมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือมีราคาสำหรับผู้สูงอายุ และราคาอาหาร ราคาของฝาก มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ชัยฤทธิ์ ทองรอด และวราภรณ์ สารอินมุล ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดกลางคืน พบว่า การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดตอน กลางคืน ผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยให้ความสำคัญด้านราคาซึ่งผู้บริโภคให้ความสำคัญเรื่องของ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า และริเพ็ญ ดาบเพชร (2014) ทำการวิจัยเรื่อง การเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวครั้งแรกและนักท่องเที่ยวซ้ำ กล่าวว่า ราคาเป็นองค์ประกอบการท่องเที่ยว ที่สำคัญที่นำมาใช้ในการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจการท่องเที่ยว (Gooroochurn and Sugiyarto, 2005 อ้างอิงใน ริเพ็ญ ดาบเพชร, 2014 หน้า 54) และจากการศึกษาของ Lee กับ Var and Blain (1996 อ้างอิงใน ริเพ็ญ ดาบเพชร, 2014 หน้า 54) พบว่า สำหรับนักท่องเที่ยวบาง กลุ่มราคาเป็นองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่สำคัญของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวและแพ็คเกจการท่องเที่ยว (Package tour)

3) **ด้านสถานที่** พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความคิดเห็นต่อการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวได้สะดวก มาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การเข้าถึง ร้านอาหาร ที่พัก และรองลงมาคือ การมีพื้นที่รองรับในการ จอดรถ และมีจอดรถสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิณณวิชญ์ พยุหวรรณนะ.(2559).ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการ ตัดสินใจซื้อวิปปีงครีม พบว่า ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายที่ง่ายต่อการค้นหาและเข้าถึงได้อยู่ ไกลในเขตชุมชนหรือที่มีการสัญจรไปมา ความน่าเชื่อถือของร้านค้าและสะดวกต่อผู้ซื้อ เช่น มีสินค้าที่ หลากหลายครบถ้วนในที่เดียวกัน

4) **ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย** พบว่า นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าข้อที่ส่งผลมากที่สุดเป็น อันดับแรก ได้แก่ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวได้โดยสะดวก รองลงมาคือ มีการบอก ตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยวในโปรแกรมแผนที่อย่างแม่นยำ เช่น google map ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ปริณา ลาปะ ซึ่งทำการศึกษารื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาของ

นักท่องเที่ยวชาวไทย (2558,บทคัดย่อ) ที่พบว่านักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนบุคคล ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวสามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ที่ตั้ง เส้นทางการเดินทางหรือ ที่พักแรมในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านสื่อ อินเทอร์เน็ตเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องเริ่มให้ความสำคัญและใส่ใจกับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อ แต่อาจจะไม่มีกำลังกายเนื่องจากอายุที่มากขึ้น การจัดสถานที่ โดยเฉพาะที่จอดรถ ทางลาดเดินขึ้นรถในบางแหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญ รวมไปถึงค่าเข้าชมบ้างสถานที่ที่ไม่มีราคาสำหรับผู้สูงอายุ จึงอาจทำให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยไม่ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ภาครัฐจึงต้องรณรงค์และให้ความสำคัญกับกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ปริณดา ลาปะ.2558.พฤติกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมาของนักท่องเที่ยวชาวไทย .

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล . วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ
สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน
มกราคม - มิถุนายน 2558

ปณณวิทย์ พุทธรณนะ.(2559).ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิปัส
ครีม. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รัตนชัย ดาบุตร.วิชาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว. ที่มา<https://sites.google.com/site/prawatiphvikrmnakthxngtheiyw/khwam-hmay-khxng-phvtikrm-nak-thxng-theiyw> สืบค้นเมื่อ
วันที่ 19 สิงหาคม 2561

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.2014. สังคมผู้สูงอายุ : นัยยะต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ. STOU
ONLINE ที่มา <https://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom12/05-01.html> สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2561

เอกรัฐ วงศ์วีระกุล .2553.ปัจจัยการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อที่อยู่อาศัย กับธนาคารพาณิชย์
ของพนักงานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม
โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

The Development of Lesson Plans on the topic of Petroleum,
Department of Science by using 7Es learning cycle for Tenth-grade
Students at WangKeawwitaya School,the Sisaket Provincial
Administrative Organization

สิริรัตน์ บุญนรินทร์¹, เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม², สมหมาย สร้อยนาคพงษ์³, พรรณี สุวัฒน์⁴

Sirirut Boonniran , Charoenwit Sompongtham, Sommai Soinakpong, Punnee Suwutte

Received: 20 April 2021; Revised: 21 May 2021; Accepted: 31 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E กลุ่มตัวอย่าง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนแกววิทยานานาชาติ จำนวน 16 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (B) ได้ ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 และข้อที่มีค่าความยากง่าย (P) 0.20 – 0.81 และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent Samples)

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชธานี

² ผศ.ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชธานี

³ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชธานี

⁴ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชธานี

ผลการวิจัยพบว่า 1. แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/82.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ 2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ: แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E

Abstract

The purpose of this research were to 1) study the efficiency of Lesson learning plans on topic Petroleum, Department of Science for Tenth-grade Students by 7Es learning cycle. according to standard 75/75 2) to compare the achievement of pre learning - post learning and 3) to study the satisfaction of the students towards the 7Es learning cycle. The sample group consisted of 16 for Tenth-grade Students studying in the first semester of the academic year 2018 at WangKeawwitaya School, the Sisaket Provincial Administrative Organization. The participants of this research were conducted simple random sampling. The instruments used in this research were 6 lesson plans base on 7Es learning cycle on topic Petroleum. The achievement tests evaluate through the multiple choice with 40 questions with the discrimination index is from 0.20 to 1.00 and the difficulty index is from 0.20 to 0.81. To study students satisfaction with 7Es learning cycle rating scale 5 levels. Statistics comprised Percentage, mean, standard deviation and t-test dependent.

The results of this research were as follows 1) The efficiency of Lesson learning plans on topic Petroleum, Department of Science for Tenth-grade Students by 7Es learning cycle. follow the 75/75 standard criterion with an efficiency value equal to 81.93/82.02 2) Students achievement on the learning activity through on 7Es learning cycle on title Petroleum found that the post-learning test was significantly higher than

pre-learning with a significant difference at the .05 levels. 3) The students satisfaction towards on 7Es learning cycle was overall at the highest level.

Keyword : Lesson Plans on the topic of Petroleum, Department of Science by using 7Es learning cycle

บทนำ

วิทยาศาสตร์ มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับทุกคนทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงาน อาชีพต่างๆ ตลอดจนเทคโนโลยีเครื่องมือเครื่องใช้และผลผลิตต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตและการทำงานล้วนเป็นผลของการนำความรู้ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่นๆ วิทยาศาสตร์ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาวิธีคิด ทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย และมีประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะมีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เห็นได้ว่าประเทศที่เจริญแล้วมีการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง โดยมีบทเริ่มต้นของการพัฒนานี้มาจากการศึกษา (กุนทรี เพ็ชรทวีพรเดช. 2550, หน้า 20)

การปฏิรูปการเรียนรู้ใหม่จะช่วยพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่มีความรู้คู่คุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น และสรรพสิ่งทั้งหลาย (คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2544, หน้า 6) อนาคตของประเทศไทยขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชน เพราะในโลกยุคใหม่การแข่งขันขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของคนในชาติ จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนให้สามารถคิดเป็นทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม และรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (รุ่ง แก้วแดง. 2544, หน้า 11) หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ หัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้คือการปฏิรูปจากการยึดเนื้อหาวิชา มายึดนักเรียนเป็นตัวตั้ง หรือ ที่เรียกว่า นักเรียนสำคัญที่สุด (ประเวศ วะสี. 2544, หน้า 5) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 4 มาตราที่ 2 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและ มาตรา 24 กระบวนการจัดการเรียนรู้ กล่าวว่า ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัด

การศึกษา โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545,หน้า13) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดความสามารถในการคิดเป็นหนึ่งในจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิตและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนในรายวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้กรอบความคิดในเรื่องการพัฒนาการศึกษาเพื่อเตรียมคนในสังคมแห่งความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ,2551)

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์มีวิวัฒนาการในการสอนตามลำดับ คือการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 3E ซึ่งประกอบด้วย 1. ขั้นสำรวจ 2. ขั้นแนะนำโนทัศน์ ขั้นแนะนำคำสำคัญขั้นสร้างมโนทัศน์ ขั้นได้มาซึ่งมโนทัศน์ 3.ขั้นประยุกต์ใช้มโนทัศน์ พัฒนาเรื่อยมาเป็นการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4E ซึ่งประกอบด้วย 1.ขั้นสำรวจ 2.ขั้นอธิบาย 3.ขั้นประยุกต์ใช้ 4. ขั้นประเมินผล มโนทัศน์ขั้นขยายมโนทัศน์ พัฒนามาอีกขั้นคือการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E ประกอบด้วย 1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน 2. ขั้นสำรวจ 3. ขั้นอธิบาย 4. ขั้นขยายหรือประยุกต์ใช้มโนทัศน์ 5. ขั้นประเมินผล จนกระทั่ง ในปี ค.ศ. 2003 Eisenkraft ได้ขยายรูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้จาก 5 ขั้นเป็น 7 ขั้น เนื่องจากการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5 ขั้น ไม่ได้เน้นการถ่ายโอนความรู้ และให้ความสำคัญกับ การตรวจสอบความรู้เดิมของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูไม่ควรละเลย เนื่องจากการตรวจสอบพื้นความรู้เดิมของเด็ก จะทำให้ครูได้ค้นพบว่า จะต้องเรียนรู้ อะไรก่อนที่จะเรียนในเนื้อหานั้น ฉะนั้นนักเรียนจะสร้างความรู้จากพื้นความรู้เดิมที่เด็กมี ทำให้เกิด การเรียนรู้ที่มีความหมาย และไม่เกิดแนวความคิดที่ผิดพลาด และการละเลยหรือเพิกเฉย ในขั้นนี้ทำให้ยากแก่การพัฒนาแนวความคิดของเด็ก ซึ่งจะไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ครูวางไว้ นอกจากนี้ยังเน้นให้นักเรียน

สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน (Bransford, Brown and Cocking. 2000) ซึ่งเพิ่มขึ้นมา 2 ชั้น คือ

1) ขั้นตรวจสอบพื้นฐานความรู้เดิมของเด็ก (Elicitation Phase) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่มีความจำเป็นสำหรับ การสอนที่ดี เป้าหมายที่สำคัญในขั้นนี้ คือ การกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจและตื่นตัวกับการเรียน สามารถสร้างความรู้อย่างมีความหมาย

2) ขั้นการนำความรู้ไปใช้ (Extension Phase) เพื่อให้ นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้จากสิ่ง ที่ได้เรียนมาให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การปรับ ขยายรูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ จาก 5E เป็น 7E

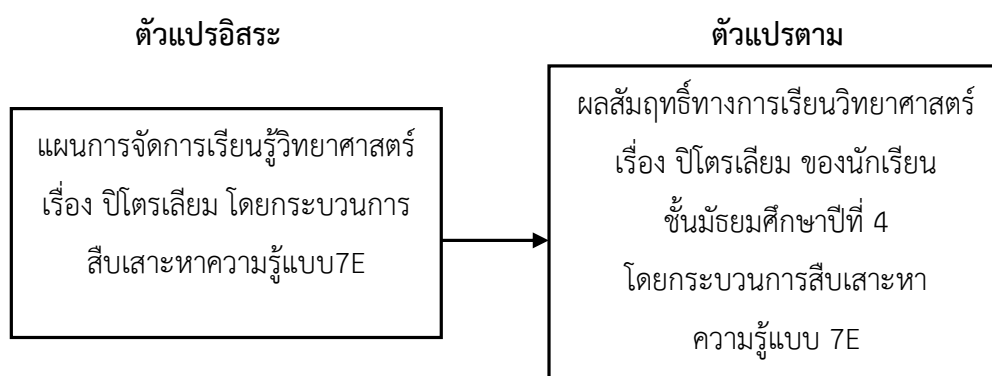
การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ดังกล่าว เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการสืบเสาะหาความรู้ได้พัฒนาขึ้นมาจากกิจกรรมการสอนวิทยาศาสตร์(ชาติเรเกิดธรรม 2545, หน้า 36) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ โดยใช้กระบวนการทางความคิด หาเหตุผล ทำให้ค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน (Lawson. 1995, pp 164–164) คือ 1. ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Elicitation Phase) 2. ขั้นเร้าความสนใจ (Engagement Phase) 3. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration Phase) 4. ขั้นอธิบาย (Explanation Phase) 5. ขั้นขยายความคิด (Expansion Phase/Elaboration Phase) 6. ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) 7. ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Extension Phase)

จากลำดับขั้นตอนดังกล่าว ผู้ทำการวิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการสร้างความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง มีการกำหนดประเด็นปัญหาหรือตั้งสมมติฐานขึ้นตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ แล้วทดลองเพื่อตรวจสอบหรือสืบค้นหาคำตอบตามสมมติฐานนั้น ซึ่งจากความหมายและลำดับขั้นตอนข้างต้นกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E เป็นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนสามารถเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ได้ใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล มุ่งให้ผู้เรียน รู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ แสวงหาความจริงจากการสืบเสาะหาข้อมูล รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมแก่การนำมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียมของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเวียงแก้ววิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้ นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เป็นผู้ที่มีความรู้มีระบบ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้หลักการของเหตุและผล เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนได้ศึกษาไปตามลำดับขั้นด้วยตนเองและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสร้างเป็นความรู้ใหม่ที่เรียกว่า “การถ่ายโอนการเรียนรู้” (Thorndike. 1969) พัฒนาควบคู่กับรายวิชาอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ระหว่างก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E กลุ่มตัวอย่าง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนแวงแก้ววิทยา จำนวน 16 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (B) ได้ ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 และข้อที่มีค่าความยากง่าย (P) 0.20 – 0.81 และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent Samples) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการ

สืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7 E ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/82.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนได้คะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 82.02 และคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยร้อยละ 34.37 ตามลำดับ

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.59 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

อภิปรายผล

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.93/82.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนระหว่างเรียน เท่ากับ 81.93 และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนหลังเรียน เท่ากับ 82.02 แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปิโตรเลียม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมืออย่างมีระบบ โดยศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 และศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนทางวิทยาศาสตร์โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มุ่งเน้นให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยกำหนด ออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้สืบค้นหาความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการกลุ่ม ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ ร่วมมือกันแก้ปัญหา มีความสนใจใฝ่รู้และมีความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ และมุ่งเน้นนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีครูและเพื่อนๆคอยให้คำแนะนำ ทำให้เกิดความรู้และความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเบญจวรรณ สุอินทร์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พันธุกรรมและ

ความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดฝึกประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 7E การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พันธุกรรมและความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดฝึกประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 7E ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนผลการศึกษา พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง พันธุกรรมและความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดฝึกประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 7E ตามเกณฑ์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.12/84.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7198 หมายถึง นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 71.98 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เรื่อง พันธุกรรมและความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต โดยใช้ชุดฝึกประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 7E มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้คะแนนหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 82.02 และคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยร้อยละ 34.37 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ ศิวพร ศรีจรรย์ (2559, บทคัดย่อ) ได้การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการใช้คำถามระดับสูง ที่มีผลต่อการคิดอย่างมีเหตุผล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการใช้คำถามระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2) การคิดอย่างมีเหตุผล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการใช้คำถามระดับสูง มีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยร้อยละ 36.47 นักเรียนมีพัฒนาการระดับกลาง 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการใช้คำถามระดับสูง สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการใช้คำถามระดับสูง มีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยร้อยละ 32.28 นักเรียนมีพัฒนาการระดับกลาง และสอดคล้องกับ อนงค์ คำแสงทอง (2550, บทคัดย่อ) ได้การศึกษา วิธีการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (7E) เป็นการเรียนการสอนที่สนองต่อการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ได้มากกว่าวิธีการ

เรียนรู้แบบปกติและแบบสมองครบส่วน (สคส.) ดังนั้น ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงขึ้น

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 จำนวน16 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ7Eระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 ซึ่งสอดคล้องกับ อรทัย ยุวจิตรากุล (2560,บทคัดย่อ)ได้ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้7ขั้น (7E) เรื่อง โครงสร้างและหน้าที่ของพืชดอกชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 โรงเรียนราชินีไสลจากการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) โรงเรียนราชินีไสล มีนักเรียนได้คะแนนร้อยละ70ของคะแนนเต็ม 40 คะแนน (28 คะแนน) และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ70 ขึ้นไปจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 86.11 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์เป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ70 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ70 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนมี ความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้7ขั้น(7E) เรื่องโครงสร้างและหน้าที่ของพืชดอกชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชินีไสล ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผลการดำเนินงานปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาการจัดการกิจกรรมในการเรียนการสอน ดังนั้นสามารถสรุปประเด็นสำคัญใน 2 ลักษณะคือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

การนำแผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องปีโตรเลียม โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรคำนึงถึงความพร้อมและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E เป็นกระบวนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ได้ใช้กระบวนการคิด อย่างเป็นระบบ มีเหตุผล มุ่งให้ผู้เรียน รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แสวงหาความจริงจากการสืบเสาะหาข้อมูล รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นกระบวนการมีขั้นตอนและกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย ผู้สอนควรศึกษาการจัดกิจกรรมให้เข้าใจอย่างแม่นยำในขั้นตอนต่างๆและควบคุมเวลาในการจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างครบถ้วนและหลากหลาย

1.2 ก่อนที่ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ควรชี้แจงรายละเอียด วิธีการเรียน และชี้แจงข้อตกลงกับนักเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดผลดีในการเรียนรู้เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและช่วยกันสรุปเนื้อหา

1.3 ครูผู้สอนต้องกระตุ้นด้วยคำถาม และคอยให้คำปรึกษา จะทำให้บรรยากาศในการเรียนรู้เป็นกันเองและบรรยากาศในห้องเรียนมีความอบอุ่น

1.4 ครูต้องคอยบริหารจัดการเวลาและควรดำเนินการสอนให้ครบทั้ง 7 ขั้น ตามขั้นตอนของกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E

1.5 ครูควรใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบและปัจจัยหลายประการ ด้วยเหตุผลที่ว่านักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนบริบทที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ควรคำนึงถึงปัจจัย ดังต่อไปนี้

2.1 ควรศึกษาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปีโตรเลียมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ไปใช้สอนในเรื่องอื่นๆ ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เช่น ระบบนิเวศวิทยา พันธุศาสตร์ พันธะเคมี โครงสร้างอะตอม เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปีโตรเลียม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 7E ไปใช้สอนในรายวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนานักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

กฤษณ์ เพ็ชรทวีพรเดช. (2550). **สุดยอดวิธีสอนวิทยาศาสตร์นำไปสู่..การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่**.กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้.(2544) **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.

ชาติรี เกิดธรรม. (2545). **เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

เบญจวรรณ สุอินทร์. (2558). **ผลการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พันธุกรรมและความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดฝึกประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 7E : สารนิพนธ์ ศศม.มหาวิทยาลัยราชธานี**.

ประเวศ วะสี. (2544). **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**.กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545** กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก
- รุ่ง แกวแดง. (2544). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : มติชน.
- ศิวพร ศรีจรรย์. (2559). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับการใช้คำถามระดับสูงที่มีผลการคิดอย่างมีเหตุผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบย่อยอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนงค์ คำแสงทอง. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนเรื่องไฟฟ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เจตคติต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนวิทยาศาสตร์ ตามรูปแบบสมองครบส่วน (สคศ.) การสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (7E) กับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์: การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรถัย ยุวจิตรากุล. (2560) .รายงานผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) เรื่อง โครงสร้างและหน้าที่ของพืชดอก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาชีววิทยา. โรงเรียนราชินีไสล องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ.
- Bransford, J.D., A.L. Brown, and R.R. Cocking. (2000). **How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School**. Washington, D.C. : National Academy Press.
- Lawson, A. E. (1995). **Science Teaching and the Development of Thinking**. Belmont : Wadsworth.
- Thorndike and Elizabeth Hagen. (1969). **Measurement and Evaluation in Psychology and Education** by Robert L. 3rd ed. New York : Wiley.

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการละทิ้งตะกร้าสินค้าเมื่อซื้อผ่านตลาดออนไลน์
The Study of Factors Influencing Shopping Cart Abandonment
When Purchasing from Online Marketplace

รวีพรรณ สุภาวรรณ¹

Lokweetpun Suprawan

Received: 30 April 2021; Revised: 28 May 2021; Accepted: 31 June 2021

บทคัดย่อ

เนื่องจากพฤติกรรมผู้บริโภคในการใช้อินเทอร์เน็ตและอีคอมเมิร์ซของประเทศไทยในทิศทางบวก ซึ่งการเติบโตทำให้เกิดประเด็นใหม่ คือ การละทิ้งตะกร้าสินค้าซึ่งไม่เป็นผลดีต่อเจ้าของแพลตฟอร์มออนไลน์และผู้ประกอบการ ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อการละทิ้งตะกร้าสินค้าออนไลน์เมื่อซื้อจากตลาดออนไลน์ โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม 150 คน ด้วยแบบสอบถามจากผู้ซื้อสินค้าออนไลน์ สำหรับการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณเพื่อทดสอบอิทธิพลของตัวแปร คุณค่าด้านความบันเทิง เครื่องมือในการหาข้อมูล รोकการลดราคา และความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวที่ส่งผลต่อการละทิ้งตะกร้าสินค้าออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่าคุณค่าด้านความบันเทิง และรอกการลดราคา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการละทิ้งตะกร้าสินค้าออนไลน์ที่ระดับ .05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบหลักฐานว่าความต้องการใช้ตะกร้าสินค้าเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลและความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวส่งผลต่อการละทิ้งตะกร้าสินค้าออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การละทิ้งตะกร้าสินค้าออนไลน์ คุณค่าด้านความบันเทิง เครื่องมือในการหาข้อมูล รोकการลดราคา ความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว

¹ ผศ., คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ Email: lokweetpun.s@bu.ac.th เบอร์โทรศัพท์: 0955538245

Abstract

Due to the changes in consumer behavior, Thailand is facing an increasing in the use of internet and e-commerce. The growth of e-commerce also introducing the issue of shopping cart abandonment which is not favorable by platform owners and sellers. Therefore, this study aims to investigate the factors affecting to online shopping cart abandonment when purchasing from online marketplace. The data was collected from 150 respondents by using questionnaire form those online shoppers. For the hypothesis testing, this study used multiple linear regression to investigate effects of entertainment value, research tool, waiting for sales, and privacy concerns on online shopping cart abandonment. The results of this study found that entertainment value and waiting for sales have the positive influence on online shopping cart abandonment at the significant level of .05. And there was no evidence that research tool and privacy concern were found to have the significant effect on online shopping cart abandonment.

Keywords: Online Shopping Cart Abandonment, Entertainment Value, Research Tool, Waiting for Sales, Privacy Concerns

Introduction

Due to the changes in consumer behavior, Thailand is facing an increasing in the use of internet with internet users of approximate 52 million, accounted for 75% of internet penetration. The average spending on internet is about 9 hours in a day (Zhou & Price, 2020). E-Commerce in Thailand is growing at the market value of 26.2 billion USD in 2017 and increasing thereafter (J.P. Morgan, 2019). It was reported that the penetration rate of e-commerce in Thailand is accounted for 82% which contributed the most during important holidays such as Songkran Festival, Lunar New Year and Singles Day (Zhou & Price, 2020).

However, the growth of e-commerce also introducing an issue of online shopping cart abandonment which is not favorable by platform owners (online marketplaces) and sellers (HubSpot, 2020). Among all of online shoppers, 68.63% have the tendency to abandon their shopping cart before finally making the

purchase, which accounted for approximately 4 trillion USD left unchecked out (HubSpot, 2020). Based on the study of Kukar-Kinney and Close (2010) investigated the factors influencing online shopping cart abandonment and found that entertainment value, research tool, waiting for sale, and privacy concerns are the main factors. Another study by Lee, Klimm, Palmero, and Hughes (2019) found the similar effects on all of the factors. Therefore, this study aims to investigate the factors influencing online shopping cart abandonment among Thai online shoppers.

Research Objectives

This study intended to investigate factors influencing online shopping cart abandonment among Thai online shoppers. The factors under investigation are entertainment value, research tool, waiting for sales and privacy concerns. The contribution of this study should be able to explain the reasons consumers left the product in the online shopping cart without checking them out and results of this study should guide marketers to design appropriate actions to encourage online shoppers to check out all selected products within each transaction.

Hypotheses

H1: Entertainment value has a positive influence on online shopping cart abandonment.

H2: Using online shopping cart as a research tool has a positive influence on online shopping cart abandonment.

H3: Waiting for sales has a positive influence on online shopping cart abandonment.

H4: Privacy concern has a positive influence on online shopping cart abandonment.

Scope and Conceptual Framework

Based on the hypothesis proposed in the previous section, the conceptual research framework is proposed as follows in Figure 1 to capture the relationship between entertainment value, research tool, waiting for sales, and privacy concern which influence online shopping cart abandonment (Kukar-Kinney & Close, 2010; Lee et al., 2019).

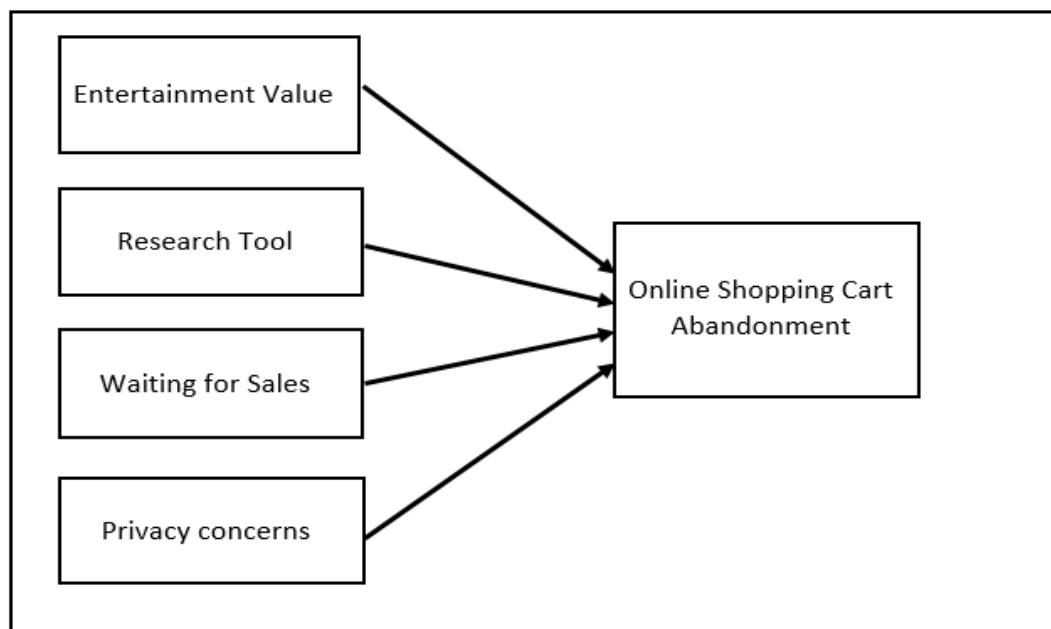

Figure 1: Research Conceptual Framework

This study is delimited to only online shopping cart from the online marketplace such as Shopee or Lazada. However, other digital platform, such as websites and social commerce is excluded from this study.

Research Methodology

This study is conducted using quantitative method to evaluate the factors influencing online shopping cart abandonment of online shopper in Bangkok area. The sample of this research must have experience purchasing via online marketplace such as Shopee or Lazada. The sample size was calculated using G*Power to conduct multiple linear regression, with 4 predictors, medium effect size (0.15), the error probability of 0.05 and power of 0.95 (1 - β err probability) (Faul, Erdfelder, Buchner, & Lang, 2009). Therefore, the calculated sample size is 129 responses and to prevent any of the error during the data collection, 150 respondents of sample size were collected. The questionnaire used for this study was developed into 3 sections including demographic profile of the respondents, consumer behavior towards online purchase, and the questions relating to independent and dependent variables including entertainment value, research tool, waiting for sales, privacy concerns and online shopping cart abandonment. The measurement scales of 5-Point Likert scales

were adapted from the study of Kukar-Kinney and Close (2010) in which all of the scales achieved the Cronbach's Alpha of above 0.7 (Nunnally & Bernstein, 1994).

For data collection, this study employed convenience sampling technique by posting the link of online questionnaire on researcher's social media platforms including Facebook, Instagram and Line. Once the data was collected, reliability test was conducted using Cronbach's Alpha coefficient and found that the values of all variables ranging from 0.735-0.918, which make them acceptable for further analysis (Nunnally & Bernstein, 1994). The statistical analysis of this study will use multiple linear regression to test all proposed hypotheses H1-H4.

Results

Based on 150 respondents from data collection, 42% of the respondents are females, aged between 18-22 years old (56.7%), followed by 23-38 years old (38.7%). Most of the respondents are students (61.3%) with the average monthly income of less than 30,000 (65.3%). The product category that most respondents purchase via online marketplace is fashion and jewelry (36.7%) and they usually purchase between 20.01-24.00 hrs. (46.7%). The average amount of spending for each transaction is 500-1,000 THB (30.7%), followed by 300-500 THB (28.0%) the payment made via credit card (49.3%). The most preferred marketplace is Shopee (82.0%). As for the hypothesis testing, multiple linear regression was conducted for all hypotheses H1-H4, the result of all the effects are shown in Table 1.

Table 1: The Relationship of Entertainment Value, Research Tool, Waiting for Sales, and Privacy Concerns on Online Shopping Cart Abandonment

Variable	R	R ²	Adj. R ²	Std. Error	Constant
	.539	.291	.271	.649	1.554**
	B	SE B	β	Tolerance	VIF
Entertainment Value	.426	.104	.401**	.515	1.943
Research Tool	-.150	.134	-.123	.402	2.490
Waiting for Sales	.388	.092	.327**	.808	1.238
Privacy Concerns	-.058	.082	-.061	.635	1.574

$p < .05$, $F = 14.877$

According to the analysis illustrated in Table 1, it was found that all of the variables underpinned in this study can explain the changes in online shopping cart abandonment 29.1% of the variance. Amongst all independent variables, entertainment value (H1) and waiting for sales (H3) positively influence online shopping cart abandonment with the beta coefficient of .401 ($\beta = .401$ $p < .001$) and .327 ($\beta = .327$ $p < .001$). However, the effects of research tool (H2) and privacy concerns (H4) were found to be insignificant to online shopping cart abandonment. In addition, to illustrate that there is no multicollinearity associated with all independent variable, the maximum variance inflation factor (VIF) and Tolerance were conducted. As a rule of thumb, VIF should have the value of no greater than 10 and Tolerance should be greater than .2. Therefore, no multicollinearity was found with acceptable values for both VIF and Tolerance for all variables (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2010). Therefore, it can be concluded that hypotheses H1 and H3 are accepted and H2 and H4 are rejected. The predicted equation to estimate online shopping cart abandonment can be written as follows:

$$\hat{Y} = 1.554 + .401X_1 + .327X_2,$$

Where; $\hat{Y}$ = Online shopping cart abandonment

X_1 = Entertainment value

X_2 = Waiting for sales

It can be explained that when entertainment value and waiting for sales each increase by 1 unit, the value of online shopping cart abandonment will also increase by .401 and .327 unit, respectively.

Discussion

According to the findings from this study, there are many reasons for the online shopper to leave the items of consideration in the online shopping cart without checking out. It was confirmed by the analysis of multiple linear regression that entertainment value and waiting for sales are the two factors positively influence online shopping cart abandonment. The results of this two factors are consistent with that of Kukar-Kinney and Close (2010) and Sondhi (2017). However, the evidence from this study did not find that the effects of research tool and privacy concerns on online shopping cart abandon were significant. In fact the result

of insignificant effect of privacy concern on online shopping cart abandonment is consistent with the study of Kukar-Kinney and Close (2010). It is possible that most of the respondents from this study are young and did not find privacy or security to be the issue when purchasing products online.

Recommendations

According to the results of this study, the value of R square is rather low which can only explain the changes in online shopping cart abandonment 29.1% of the variance. Therefore, the future research can consider other factors that were not included in this study such as perceived waiting time, transaction inconvenience or lack of physical examination as inspected in the study of Sondhi (2017). Additional factors should better explain the reason that items were left in the online shopping cart. Another recommendation would be the distribution of the sample. Since the majority of the respondents in the study are aged between 18-38 years old, the results from this study might not be able to explain the phenomenon of online shopping cart abandonment among the older online shoppers. Therefore, the future research should specifically focus on only generation X or baby boomers. The finding of this results can contribute to practitioners by suggesting that more promotion or attractive deals should be offered to the online shopper in order to speed up their decision.

References

- Faul, F., Erdfelder, E., Buchner, A., & Lang, A.-G. (2009). Statistical power analyses using g*power 3.1: Tests for correlation and regression analyses. **Behavior Research Methods**, 41(4), 1149-1160. doi: 10.3758/BRM.41.4.1149
- Hair, J.F., Jr., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). **Multivariate data analysis: A global perspective** (7th ed.). Upper Saddle River: Pearson Education, Inc.

- HubSpot. (2020). **How to avoid the 15 most common reasons for shopping cart abandonment.** Retrieved April 17, 2021, from https://cdn2.hubspot.net/hubfs/53/00-OFFERS-HIDDEN/How_to_Avoid_the_15_Most_Common_Reasons_for_Shopping_Cart_Abandonment-Ecommerce.pdf?t=1478676299165&__hstc=20629287.fff71273d961dba1de5e888958a1ddad.1478679467732.1478679467732.1478679467732.1&__hssc=20629287.13.1478679467732&__hsfp=2350983302.
- Kukar-Kinney, M., & Close, A.G. (2010). The determinants of consumers' online shopping cart abandonment. **Journal of the Academy of Marketing Science**, 38(2), 240-250.
- Lee, C.C., Klimm, C., Palmero, C., & Hughes, S. (2019). **What factors influence people to abandon their online shopping carts?** Paper presented at the Northeast Decision Sciences Institute 2019 Annual Conference, Philadelphia, PA on April 4-6, 2019.
- Lian, J.-W., & Yen, D.C. (2014). Online shopping drivers and barriers for older adults: Age and gender differences. **Computers in human behavior**, 37, 133-143.
- E-commerce payments trends: Thailand thailand e-commerce insights. (2019): J.P. MORGAN
- Novak, T.P., Hoffman, D.L., & Duhachek, A. (2003). The influence of goal-directed and experiential activities on online flow experiences. **Journal of consumer psychology**, 13(1-2), 3-16.
- Nunnally, J.C., & Bernstein, I.H. (1994). **Psychometric theory** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Rubin, D., Martins, C., Ilyuk, V., & Hildebrand, D. (2020). Online shopping cart abandonment: A consumer mindset perspective. **Journal of Consumer Marketing**, 37(5), 487-499. doi: 10.1108/JCM-01-2018-2510
- Sondhi, N. (2017). Segmenting & profiling the deflecting customer: Understanding shopping cart abandonment. **Procedia computer science**, 122, 392-399.
- Southeast asia ecommerce outlook 2020. (2020) (T. Group Ed.): TMO Group.

ผลกระทบของมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ ต่อกลุ่มบริษัทธุรกิจ
ประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
The Effects of Tax Deduction for Health Insurance Premiums on the
Insurance and Life Insurance Business Group of Listed Companies in
the Stock Exchange of Thailand

ชินภัทร แสนสุภา¹ และ ชนิตา ยารณะ²

Chinnaphat SaensuphaS and Chanida Yarana

Received: 1 May 2021; Revised: 5 June 2021; Accepted: 10 June 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ กลุ่มธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการใช้มาตรการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพของรัฐบาลในอนาคต เกี่ยวกับการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพให้แก่คู่สมรสและบุตร การศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงสำหรับกลุ่มผู้ขายประกันจำนวน 9 คน และเลือกตัวอย่างแบบกอนหิมะหรือแบบลูกโซ่ สำหรับกลุ่มผู้ซื้อประกัน จำนวน 27 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ผลการศึกษาพบว่า ด้านผู้ขายประกัน มองว่ามาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ มีผลกระทบต่อการรายได้จากการขายประกันสุขภาพ โดยมียอดขายเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยหลักมาจากกระแสความนิยมของคนไทยที่เริ่มสนใจซื้อประกันสุขภาพซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องซื้อเพื่อคุ้มครองตนเอง แต่มาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพเป็นปัจจัยที่เสริมเข้าไปเพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อ และมองว่าหากให้สิทธิลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพแก่คู่สมรสและบุตร จะเป็นแรงจูงใจในการซื้อประกันสุขภาพมากขึ้น สำหรับด้านผู้ซื้อประกัน มีเหตุผลหลักคือความต้องการซื้อประกันเพื่อคุ้มครองด้านสุขภาพให้กับตนเองและแบ่งเบาภาระด้านรายจ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล ส่วนเรื่องลดหย่อนภาษีเป็นเรื่องรอง หากเพิ่มวงเงินมากขึ้นหรือให้สิทธิ

¹ นิสิตปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail: chin9991@gmail.com เบอร์โทร 0863218221

² ดร., อาจารย์ภาควิชาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail: chaniday@nu.ac.th เบอร์โทร 0850407089

ลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพแก่คู่สมรสและบุตร จะเป็นแรงจูงใจสำคัญที่จะทำให้มีคนมาซื้อประกันสุขภาพมากขึ้น

คำสำคัญ : ประกันสุขภาพ, ลดหย่อนภาษี, ธุรกิจประกันชีวิต

Abstract

This research aims to study the effects of tax deduction for health insurance premiums on the insurance and life insurance business group of listed companies in the Stock Exchange of Thailand and to study further guidelines for the government to develop tax reduction measures regarding health insurance premiums for spouses and children. The study conducted by qualitative approach with 36 samples. Nine interviewees were randomly selected from insurance sellers whereas other 27 interviewees were selected from insurance buyers by using snowball or chain method. Semi-structured interview was applied as a research tool in this study.

The findings revealed that the insurance sellers viewed that the tax reduction measures for health insurance premiums affects sales volume with increasing growth rates and higher trends. The main reason was the popularity of Thai people who are interested in purchasing health insurance for self-protection. However, insurance sellers viewed that the tax reduction measures for health insurance premiums is a supplement factor. There should be additional tax incentive on tax reduction regarding health insurance premiums for spouses and children. For Insurance buyers, the main reason was that they had a desire to buy for their own health and want to alleviate the tax burden of medical expenses. Consequently, tax deductions became minor reason of purchasing. In the buyers' opinions, the increasing of tax deduction regarding health insurance premiums for spouses and children will influence health insurance consumption in the future.

Keywords : Health insurance, Tax deduction, Life insurance Business

บทนำ

ปัจจุบันค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่องบประมาณและค่าใช้จ่ายของภาครัฐเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ โดยในปี 2559 ระบบสวัสดิการข้าราชการซึ่งภาครัฐมีรายจ่ายด้านสุขภาพกับข้าราชการ 7.1 หมื่นล้านบาท สูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ที่ 6 หมื่นล้านบาท หนี้ค้างกองทุนประกันสังคม 6.5 – 7 หมื่นล้านบาท สูงกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ที่ 4 หมื่นล้านบาท และระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งต้องใช้งบประมาณสูงถึง 1.5 แสนล้านบาทต่อปี และจากการสำรวจของ The AIA Healthy Living index ในปี 2561 พบว่า ร้อยละ 36 คนไทยมีความกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่อาจจะเกิดขึ้นในการรักษาโรคร้ายแรง โดยเฉพาะโรคมะเร็ง และร้อยละ 51 ประเมินว่าจำนวนเงิน ค่ารักษาพยาบาลจะส่งผลกระทบต่อสถานะการเงิน เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการรักษาค่อนข้างสูงนั่นเอง และจากการสำรวจออนไลน์ของ บริษัท พรุเด็นเซียล ประกันชีวิต (ประเทศไทย) จำกัด ในปี 2560 พบว่า คนไทยร้อยละ 69 มีความกังวลเรื่องปัญหาสุขภาพ และอีกร้อยละ 34 เชื่อว่าสุขภาพจะแย่ลงในอีก 5 ปีข้างหน้า ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) 5 ปีย้อนหลัง โดยใช้รายได้เบี้ยประกันในปี 2556 เป็นปีฐาน ตามข้อมูลส่วนแบ่งการตลาด ประกันสุขภาพของประเทศไทย พบว่าในช่วงปี 2559 – 2560 มีเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของรายได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10.92 ซึ่งมากกว่าการเปลี่ยนแปลงในช่วงปีอื่น ๆ สอดคล้องกับ รัฐบาลออกมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ ให้กับผู้มีเงินได้ จำนวน 15,000 บาทต่อปี โดยมาตรการดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นมา นับเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการส่งเสริมให้ประชาชนทำประกันชีวิตและประกันสุขภาพมากขึ้น นอกจากจะเป็นการซื้อความประกันสุขภาพให้กับตนเองในอนาคตแล้ว ยังนำเบี้ยประกันสุขภาพที่ซื้อนั้นไปใช้ลดหย่อนภาษีได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามการซื้อเบี้ยประกันสุขภาพให้กับคู่สมรสของผู้มีเงินได้และบุตร ปัจจุบันยังไม่สามารถนำเบี้ยประกันสุขภาพที่จ่ายไปนั้นนำมาใช้ลดหย่อนภาษีได้แต่อย่างใด

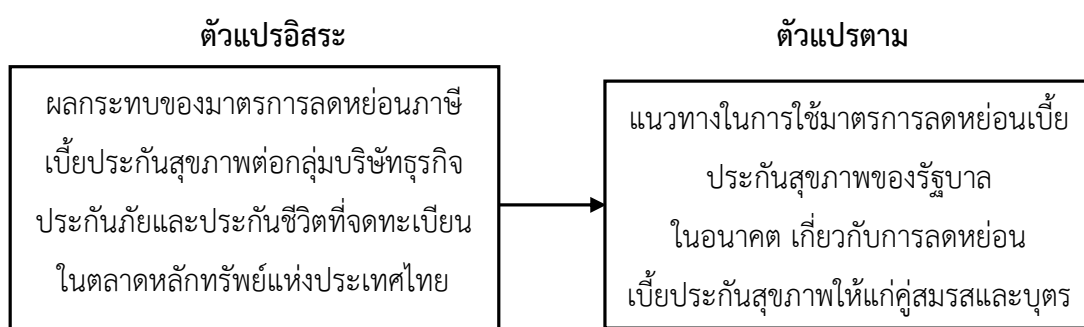
จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการประกันสุขภาพ โดยตั้งคำถามจากปรากฏการณ์ดังกล่าวว่านโยบายมาตรการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพ มีผลกระทบอย่างไรต่อกลุ่มธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตและประกันภัยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเฉพาะด้านรายได้ของธุรกิจ และบุคคลธรรมดาได้มีการนำสิทธิประโยชน์ทางภาษีเกี่ยวกับการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพมาใช้อย่างไรจากมุมมองของผู้บริหารธุรกิจกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิตรวมทั้งกลุ่มผู้ซื้อประกันภัย เนื่องจากเป็นมาตรการการลดหย่อนภาษีดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนผู้มีเงินได้ที่ต้องเสียภาษี มาใช้สิทธิซื้อประกันสุขภาพที่ตรงกับความต้องการในปัจจุบันมากขึ้น ช่วยบรรเทารายจ่ายด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ช่วยให้ผู้ประกอบการประกันภัยมีรายได้จากการดำเนินงานที่เติบโตมากยิ่งขึ้น และช่วยลดรายจ่ายของภาครัฐบาลสำหรับงบประมาณภาครัฐเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลจากปัญหาสังคมผู้สูงอายุที่มาพร้อมกับความเหลื่อมล้ำ

และประสิทธิภาพของระบบสวัสดิการ และผลการวิจัยดังกล่าวยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการใช้มาตรการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพของรัฐบาลในอนาคตเกี่ยวกับการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพให้แก่คู่สมรสของผู้มีเงินได้และบุตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพต่อกลุ่มธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการใช้มาตรการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพของรัฐบาลในอนาคตเกี่ยวกับการลดหย่อนเบี้ยประกันสุขภาพให้แก่คู่สมรสและบุตร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารหรือผู้ที่ผู้บริหารมอบหมายให้การสัมภาษณ์ของกลุ่มบริษัทธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (กลุ่มผู้ขายประกัน) จำนวน 16 บริษัท (บริษัทละ 1 คน) และกลุ่มผู้ซื้อประกันสุขภาพของบริษัทดังกล่าว (ซึ่งไม่สามารถทราบจำนวนที่แน่นอนได้)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากกลุ่มผู้ขายประกัน จำนวน 9 คน สำหรับกลุ่มผู้ซื้อประกัน ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบกอนหิมะหรือแบบลูกโซ่ โดยได้รับข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารหรือผู้ที่ผู้บริหารมอบหมายให้สัมภาษณ์ บริษัทละ 3 คน รวม 27 คน โดยผู้ซื้อประกันต้องเป็นผู้ซื้อที่เป็นตัวแทนในแต่ละภาค และอยู่ในช่วงอายุ 25 – 59 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของคำถามที่จะต้องสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้ที่ผู้บริหารมอบหมายให้สัมภาษณ์ของกลุ่มบริษัทประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และผู้ซื้อประกันสุขภาพก่อนนำออกไปใช้จริง โดยส่งตัวอย่างคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ (1) สรรพากรอำเภอ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีอากรซึ่งมีอายุราชการกับกรมสรรพากร 34 ปี (2) ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (ผอ.สน.คปภ.) ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการกำกับดูแลธุรกิจประกันภัย และ (3) ผู้จัดการบริษัทประกันชีวิต ที่มีอายุการทำงานด้านการประกันภัยมานานกว่า 10 ปี ในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการขายประกัน เพื่อสอบถามความถูกต้องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและคำถามที่จะใช้สอบถามผู้บริหารหรือผู้ที่บริหารมอบหมายให้สัมภาษณ์ และผู้ซื้อประกันสุขภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านทบทวนข้อคำถาม เพื่อทดสอบความเข้าใจได้และตรงประเด็นของคำถาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องว่าครอบคลุมเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการทราบแล้วหรือไม่ จากนั้นจึงทำการปรับปรุงข้อคำถามต่าง ๆ ตามข้อเสนอแนะที่ได้รับก่อนนำข้อคำถามไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษามีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ซึ่งจะได้ข้อมูลที่เป็นทัศนะหรือความรู้สึกได้อย่างเป็นอิสระ สำหรับกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) รายบุคคล (ประวิทย์, 2545, น.11) ทั้งกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารหรือผู้ที่บริหารมอบหมายให้สัมภาษณ์และกลุ่มตัวอย่างผู้ซื้อประกันสุขภาพ จึงเป็นอันเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์
2. นำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นสัมภาษณ์ (Interview Research) และข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) จะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยเชื่อมโยงผลกระทบต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงความสำคัญของข้อมูลได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น
3. นำข้อมูลที่ได้จะถูกนำมาสรุปสาระสำคัญ โดยการถอดรหัสและแบ่งกลุ่มข้อมูล เพื่อให้ได้ผลเชิงประจักษ์ และนำข้อมูลที่ถอดรหัสแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนอีกครั้ง
4. ในการเขียนรายงานการวิจัยนั้น เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ ตีความ และเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตรงตามความจริง (Accurate) นำเสนอในรูปแบบการพรรณนาข้อเท็จจริงเชื่อมโยงไปสู่ข้อสรุปความจริง (สมสุตา ผู้พัฒน์, 2558)

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบของนโยบายมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพต่อกลุ่มธุรกิจบริษัทประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.1 ด้านผู้ขายประกัน

1.1.1 อัตราการเติบโตของรายได้และอัตราการเติบโตของยอดขาย เปรียบเทียบปี 2560 และ 2559

จากการศึกษาพบว่า ผู้ขายประกันให้ข้อมูลว่ารายได้จากการขายประกันสุขภาพในปีภาษี 2560 เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 11 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2559 และมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในปี 2561 ซึ่งการเติบโตของยอดขายประกันสุขภาพ ผู้ขายประกันส่วนใหญ่เชื่อว่ามาจากคนไทยเริ่มสนใจสุขภาพอยู่แล้ว และร้อยละ 80 ของยอดขายที่เพิ่มขึ้นมาจากการที่องค์กรต่าง ๆ ซื้อประกันสุขภาพให้เป็นสวัสดิการแก่พนักงาน

1.1.2 ผลกระทบของมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพต่อรายได้ และการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของบริษัท

ผู้ขายประกันมองว่าผลกระทบต่อมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพทำให้รายได้ มีการเติบโตเพิ่มขึ้นปกติ และด้านช่องทางการจำหน่าย ไม่กระทบเนื่องจากบริษัทมีช่องทางการจำหน่ายไว้อยู่ก่อนแล้ว สำหรับด้านการบริหารด้านอื่น ๆ พบว่าในปี 2561 ผู้ขายประกันต้องปรับการรายงานข้อมูลผู้ซื้อประกันสุขภาพนำส่งกรมสรรพากร

1.1.3 รูปแบบการซื้อประกันสุขภาพของผู้ซื้อประกัน

ผู้ขายประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าผู้ซื้อประกันสุขภาพเฉพาะแบบๆ มากกว่า การซื้อจากสัญญาเพิ่มเติมจากสัญญาหลัก ตัวอย่างเช่น ผู้ให้การสัมภาษณ์ IN001 กล่าวว่า “ไม่มีการซื้อเพิ่มเติมจากสัญญา เพราะมีแต่อุบัติเหตุเคลมได้ ”, ผู้ให้การสัมภาษณ์ IN005 กล่าวว่า “ส่วนใหญ่ซื้อแยกได้อยู่แล้ว แล้วก็เดี๋ยวนี้มันก็ไปแฝงพวก PA ก็หักได้ ถูกมัย มี PA กับพวกโรคร้ายแรง ถูกมัย คือวินาศภัยก็จะมีเรื่องนี้เสริมเข้าไป”

1.1.4 การซื้อประกันสุขภาพให้กับคู่สมรสหรือบุตร และความเห็นของผู้ขายประกันต่อการนำสิทธิประโยชน์มาใช้ในการหักลดหย่อนภาษีสำหรับเบี้ยประกันสุขภาพคู่สมรสและบุตร

ผู้ขายประกันส่วนใหญ่ไม่ได้เก็บสถิติของผู้ซื้อประกันที่ได้ซื้อประกันสุขภาพให้แก่คู่สมรสและบุตร แต่ก็มีผู้ขายประกันบางรายให้ข้อมูลว่าเคยมีผู้ซื้อประกันสุขภาพสอบถามบริษัทผู้ขายประกันว่าประกันสุขภาพที่ซื้อให้แก่บุตรนำไปลดหย่อนภาษีได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น ผู้ให้การสัมภาษณ์ IN005 กล่าวว่า “ก็มีคำถามนะว่าซื้อให้กับภรรยาและบุตรลดหย่อนได้มัย” อย่างไรก็ตาม ผู้ขายประกันส่วนใหญ่มองว่าหากเบี้ยประกันสุขภาพที่จ่ายให้แก่คู่สมรสและบุตรนำไปใช้ลดหย่อนภาษีได้ จะเป็นแรงจูงใจมากขึ้น สำหรับด้านโอกาสความเป็นไปได้ในอนาคตที่รัฐบาลจะให้สิทธิลดหย่อนภาษีเบี้ย

ประกันสุขภาพให้แก่คู่สมรสและบุตรนั้น ผู้ขายประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าหากในอนาคตรัฐบาลไม่สามารถแบกรับภาระค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิการรักษาขั้นพื้นฐานของประชาชนได้ และวิธีการที่ดีที่สุดคือให้ประชาชนซื้อประกันให้กับตนเอง รัฐบาลจึงต้อง “สร้างแรงจูงใจโดยใช้มาตรการทางภาษี” ก็เป็นอีกช่องทางหนึ่ง

1.1.5 การจัดอันดับการตัดสินใจซื้อประกันสุขภาพของบุคคลธรรมดา

ส่วนใหญ่มองว่าเหตุผลหลักการซื้อประกันสุขภาพเพื่อคุ้มครองตนเองเป็นแรงจูงใจมากกว่า และการเพื่อใช้ลดหย่อนภาษีเป็นเรื่องรอง หรือเป็นเพียงปัจจัยเสริมเท่านั้น

1.1.6 ความคิดเห็นด้านอื่น ๆ

ผู้ขายประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า รัฐบาลควรเพิ่มวงเงินประกันสุขภาพ 50,000 บาท และไม่ควรนำมารวมกับประกันชีวิต ตัวอย่างเช่น ผู้ให้การสัมภาษณ์ IN001 กล่าวว่า “ผมว่าน่าจะวงเงินชัก 50,000 นะ คือ เป็น Max อะ เพราะมันไม่ใช่บอกว่าจะไปซื้อห้าหมื่น จริงๆแล้วผมว่าอย่างคุณให้ประกันชีวิต 100,000 อะ เพื่อส่งเสริมการออม คุณยังให้ตั้ง 100,000 บาท แต่ประกันสุขภาพ พุดง่าย ๆ ในช่วยให้คนแบ่งเบาภาระของผู้ป่วย เค้าน่าจะเดือนร้อนกว่าชีวิตนะถูกมั้ย เพราะว่าในเมื่อชีวิตคุณให้ตั้ง 100,000 สุขภาพอย่างน้อยคุณต้องให้ 50,000” และ ผู้ให้การสัมภาษณ์ IN005 กล่าวว่า “เพราะว่าลูกค้าบางคนเท่าที่เคยคุยกับเค้า เค้ายกบอกว่ามี แต่เค้าหักได้หมดแล้ว เค้าเลยไม่เอา PA คือมีกรรมธรรม์ประกันชีวิตเกิน 100,000 บาทอยู่แล้ว ฉะนั้นควรเพิ่มตรงนี้ได้ก็ดี วงเงินที่เหมาะสม พี่ว่าจะอยู่ชัก 50,000 บาท” นอกจากนี้ผู้ขายประกันรายหนึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจว่ารัฐบาลควรเป็นผู้ซื้อประกันสุขภาพให้กับข้าราชการ อาจจะบางส่วนหรือทั้งหมด เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านรักษาพยาบาลให้กับข้าราชการของภาครัฐ เปลี่ยนจากการจ่ายโดยตรง มาซื้อประกันเพื่อกระจายความเสี่ยงแทน

ผู้ขายประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า การนำส่งข้อมูลผู้ซื้อเบี้ยประกันสุขภาพแก่กรมสรรพากรภายในวันที่ 7 มกราคม 2562 ส่วนใหญ่ประสบปัญหาคือ ความยุ่งยากที่ให้ลูกค้าซึ่งเป็นผู้ขอเอาประกันภัย ประสงค์จะใช้สิทธิขอยกเว้นภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอาหรือไม่ โดยลดหย่อนได้เฉพาะผู้เอาประกัน ซึ่งเป็นผู้มีเงินได้และจ่ายเบี้ยประกันจากเงินได้นั้น ซึ่งมีเงื่อนไขเป็นไปตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ฉบับที่ 315

ผลการวิจัย

ด้านผู้ซื้อประกัน

1. เกี่ยวกับการยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละปีของผู้ซื้อประกันผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่นำเบี้ยประกันสุขภาพไปใช้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมกับสิทธิประโยชน์ลดหย่อนทางภาษีอื่น ๆ ซึ่งทำให้มีภาษีที่ต้องชำระลดลง หรือได้รับคืนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ที่ชำระไว้เกิน ตัวอย่างเช่น ผู้ให้การสัมภาษณ์ 1001 กล่าวว่า “ได้คืนทุกปีค่ะ ส่วนที่ได้คืนมาจากลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิต ประกันภัย นโยบายต่าง ๆ รวมถึงประกันอุบัติเหตุและสุขภาพ” และ ผู้ให้การสัมภาษณ์ 1003 กล่าวว่า “มีค่ะ มีชำระเพิ่มเติม ก็แล้วแต่ค่ะ บางปีก็ 1,000 กว่าบาท แต่ปีนี้ถูกน้อย เหลือ 400 กว่าบาท ที่ใช้สิทธิคือ สามิไม่มีเงินได้ ประกันสังคม ประกันชีวิต ดอกเบี้ยบ้าน บิตามารดาอายุเกิน 60 เงินบริจาค ใช้เกือบครบ”

2. ลักษณะ/รูปแบบการซื้อประกันชีวิตเพื่อนำมาลดหย่อนภาษีเงินได้ของผู้ซื้อประกันผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่ซื้อประกันสุขภาพซื้อประกันชีวิตส่วนตัวไม่เกิน 100,000 บาท แต่ก็มีผู้ซื้อบางรายที่ไม่ได้ซื้อประกันชีวิตแต่ซื้อประกันสุขภาพ

3. เหตุผลของการเลือกซื้อประกันสุขภาพของผู้ซื้อประกัน

ผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า เหตุผลหลักที่ซื้อประกันสุขภาพคือเพื่อคุ้มครองตนเอง และเห็นว่าประกันสุขภาพเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ 1001 กล่าวว่า “จริง ๆ วัตถุประสงค์ไม่ได้เพื่อลดหย่อน มันก็เพื่อใช้แบ่งเบาภาระถ้าต้องรักษาพยาบาล ลดหย่อนเป็นประเด็นรอง” ผู้ให้สัมภาษณ์ 1002 กล่าวว่า “เพื่อคุ้มครองตนเองที่สามารถที่จะเบิกได้ ไม่ได้มองภาษีที่จะเอามาหัก เพราะพี่ผอนบ้าน พี่มีลูก” แต่สำหรับผู้ซื้อประกันที่มีบุตรกลับมองว่า หากรัฐบาลให้สิทธิลดหย่อนภาษีแก่บุตรได้ จะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจในการซื้อประกันสุขภาพมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ 1002 กล่าวว่า “มาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ ในเรื่องกระตุ้นแรงจูงใจ ถ้าให้บุตรด้วยพี่ว่าเป็นการเพิ่มแรงจูงใจนะ” ผู้ให้สัมภาษณ์ 1003 กล่าวว่า “ประกันสุขภาพค่าเบี้ยตรงนั้นมันถูก พอมันถูกสรรพากรเค้าให้ 15,000 พอถ้าประกันรวมเบ็ดเสร็จทั้งหมดเราจ่ายไปเยอะ เราก็เคลมได้น้อยในทางภาษี สมมติว่าจ่ายไป 50,000 เราได้ใช้ได้แค่ 15,000 กว่าบาทอย่างเงี้ย เหตุผลหลักคือเราซื้อเพิ่มคุ้มครองตนเอง และถ้าเค้าให้เราเพิ่มเราก็คงอยากซื้อเพิ่ม”

4. ความเห็นของผู้ซื้อประกัน ต่อ ความต้องการซื้อประกันสุขภาพแก่คู่สมรสและบุตรในอนาคต

ผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า หากรัฐบาลมีมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพให้แก่คู่สมรสและบุตร มีความต้องการที่จะซื้อประกันสุขภาพมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ 1002 กล่าวว่า “สามีตัวเค้าเองแยกยืนอยู่แล้ว แต่กับบุตรก็น่าจะนำมาลดหย่อนได้ ก็น่าจะซื้อ เพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองออกให้” และ ผู้ให้สัมภาษณ์ 1003 กล่าวว่า “ซื้อค่ะ เพราะปัจจุบันใช้ประกันของคู่สมรสอยู่แล้วหนึ่งส่วน แต่ว่าเค้าให้ไม่เกิน 10,000 ก็คือของคู่สมรสเราไม่มีเงินได้ เพราะฉะนั้นพอถ้าเกิดว่าเค้าให้เพิ่มมากขึ้น มีทั้งสามีและก็บุตร เราก็จะได้ตรงนี้เพิ่มมากขึ้น”

5. ความคิดเห็นอื่น ๆ

ผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ควรเพิ่มวงเงินหรือควรให้วงเงินสูงสุดไว้และให้ใช้สิทธิรวมกันได้ ตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ I002 กล่าวว่า “พี่ว่าควรเพิ่มวงเงิน ถ้าเพิ่มเป็น 20,000 ก็ได้หรือรวมทั้งหมด 150,000” และ ผู้ให้สัมภาษณ์ I003 กล่าวว่า “สำหรับเรื่องการเพิ่มวงเงินประกันจะเพิ่มเท่าไรก็ได้ แต่หมายความว่า เพิ่มให้เท่าไรก็ได้ แต่วงเงินสูงสุดอะ สมมติ วงเงินสูงสุดให้ไม่เกิน 100,000 คุณน่าจะเป็นเบี้ยประกันสุขภาพเท่าไรก็ได้ เบี้ยประกันสุขภาพเท่าไรก็ได้ แต่สองอย่างรวมกันไม่เกิน 100,000”

ผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า การนำส่งข้อมูลผู้ซื้อเบี้ยประกันสุขภาพแก่กรมสรรพากรภายในวันที่ 7 มกราคม 2562 นั้น ส่วนตัวแล้วมองว่ามีปัญหาเล็กน้อย ตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ I001 กล่าวว่า “ยุ่งยากลำบากมัย..ก็นิดหน่อยนะ เพราะเราต้องไปดูว่า ต้องแจ้งบริษัทอะไรบ้างที่เราทำอยู่ แล้วแต่ละบริษัทเราต้องแจ้งเค้าทางไหนนะ อะไรอย่างนี้ค่ะ” ผู้ให้สัมภาษณ์ I002 กล่าวว่า “เร็วไป เพราะว่าลูกค้ามันน่าจะยื่น... คือแบบมันสามารถยื่นได้ถึงวันที่ 31 มีนา อันนั้นจริงๆ พี่ไม่อยากจะให้ส่งด้วยซ้ำ ทำเหมือนกับผ่อนบ้านอะ ก็คือไม่ต้องส่ง” และ ผู้ให้สัมภาษณ์ IN003 กล่าวว่า “ไม่รู้ว่าเราจะไปสามารถรู้ยังงี้ ว่าบริษัทประกันมันส่งไม่ส่งเราไม่รู้”

ผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า เมื่อเราได้จ่ายเงินซื้อประกันสุขภาพย่อมมีสิทธินำไปลดหย่อนภาษีโดยใช้เอกสารหลักฐานเช่นเดิมโดยไม่คำนึงถึงการนำส่งข้อมูลแก่กรมสรรพากร ตัวอย่างเช่น ผู้ให้สัมภาษณ์ I001 กล่าวว่า “คือในฐานะคนซื้อประกันนะค่ะ ไม่รู้สึกเลยว่าเราไม่มีสิทธิไปลดหย่อน” ผู้ให้สัมภาษณ์ I002 กล่าวว่า “ถ้าเกิดเรามีหลักฐาน มันไม่จำเป็นต้องส่งข้อมูลให้ อะไรอย่างนี้ มันเหมือนเป็นการตัดสิทธิเค้า เพราะส่งหลังวันที่ 7 มกรา ไม่ได้ละ” และ ผู้ให้สัมภาษณ์ I003 กล่าวว่า “เรามีหน้าที่ยื่นแบบ เราก็ก็นำเอกสารหลักฐานของเรา”

สำหรับช่องทางการเลือกซื้อประกัน ผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า ต้องการซื้อประกันกับพนักงานขายที่ได้มีการพูดคุยเจอหน้ากันและได้เห็นเอกสารหรือรายละเอียดในกรมธรรม์ก่อนการตัดสินใจซื้อ มากกว่า การขายผ่านทางโทรศัพท์ที่มีเพียงการพูดคุยและตกลงกันโดยที่ยังไม่เห็นรายละเอียด เพื่อต้องการเปรียบเทียบผลประโยชน์ หรือทราบข้อยกเว้นบางประการในกรมธรรม์

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง ผลกระทบมาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพ ต่อกลุ่มบริษัทธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ คือ พบว่า โดยรวมมีผลกระทบต่อรายได้จากการขายประกันสุขภาพ โดยมีเติบโตเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยหลักมาจากกระแสความนิยมของคนไทยที่เริ่มสนใจซื้อประกันสุขภาพซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องซื้อเพื่อคุ้มครองตนเอง แต่มาตรการลดหย่อนภาษีเบี้ย

ประกันสุขภาพเป็นปัจจัยที่เสริมเข้าไปเพื่อสร้างแรงจูงใจ และมองว่าหากให้สิทธิลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพแก่คู่สมรสและบุตร จะเป็นแรงจูงใจในการซื้อประกันสุขภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม หากมองตามข้อเท็จจริงในเรื่องของสิทธิในการลดหย่อนประกันชีวิต เมื่อเปรียบเทียบกับประกันสุขภาพ นั้น ประกันชีวิตสามารถนำไปใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้มากกว่า เพราะประกันสุขภาพที่ให้ลดหย่อนเพียง 15,000 บาท ไม่กระทบกับภาษีที่ต้องชำระจึงอาจยังเป็นแรงจูงใจที่ไม่มากพอที่มาตรการดังกล่าวจะเป็นเหตุผลหลักที่ผู้ซื้อประกันสุขภาพซื้อประกันเพื่อมาลดหย่อนภาษี แตกต่างจากประกันชีวิตที่ให้สิทธิลดหย่อนถึง 100,000 บาท หากไม่รวมกับประกันสุขภาพ อีกทั้งยังเป็นการประกันแบบเงินออม และเมื่อนำมาลดใช้สิทธิหย่อนได้มาก และผลการวิจัยพบว่าทั้งด้านผู้ขายประกันส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มวงเงินประกันสุขภาพมากขึ้น ในวงเงิน 50,000 บาทโดยไม่รวมกับวงเงินลดหย่อนประกันชีวิต 100,000 บาท ในขณะที่ด้านผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มวงเงินประกันสุขภาพเพิ่มขึ้นโดยไม่จำกัดว่ากี่บาทแต่อยู่ในวงเงิน 100,000 บาท กล่าวคือผู้ซื้อสามารถซื้อประกันชีวิตหรือประกันสุขภาพเท่าไรก็ได้แต่รวมทั้งสองรายการแล้วไม่เกินวงเงิน 100,000 บาท หรืออาจมากกว่า เพราะจะได้สร้างแรงจูงใจมากขึ้น และหากให้สิทธิลดหย่อนภาษีเบี้ยประกันสุขภาพแก่คู่สมรสที่ไม่มีเงินได้ และบุตร จะเป็นแรงจูงใจสำคัญอย่างมากในการที่ผู้ซื้อประกันสุขภาพซื้อลดหย่อนภาษีในอนาคต และผู้ขายประกันมองว่าความเป็นไปได้ในการนำเบี้ยประกันสุขภาพของคู่สมรสและบุตรไปใช้สิทธิลดหย่อนภาษีในอนาคต มีโอกาสความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอน หากรัฐบาลไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนได้ในระยะยาว รัฐบาลต้องพึ่งพาเอกชน หมายถึงประชาชนพึ่งพาตนเอง แต่การที่จะให้ประชาชนพึ่งพาตนเองนั้น ต้องให้แรงจูงใจโดยการใช้ “มาตรการภาษีก็เป็นช่องทางหนึ่ง” เพราะถ้าประชาชนซื้อประกันสุขภาพ รัฐบาลก็ได้ภาษีทางอ้อมส่วนหนึ่ง กล่าวคือ รัฐบาลไม่เสียหายมากเพราะว่าคนซื้อนำเบี้ยประกันสุขภาพที่ซื้อไปใช้เครดิตภาษี แต่ในขณะเดียวกันก็ไปจัดเก็บภาษีกับบริษัทผู้ขายประกันภัย หรือรัฐบาลอาจจะเลือกใช้วิธี Co-Payment กรณีอย่างสิทธิประกันสุขภาพ 30 บาท คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจ่ายค่ารักษาพยาบาล หรือสองสร้างแรงจูงใจในการลดหย่อนภาษีให้ประชาชน เพราะรัฐบาลอาจแบกรับภาระเองไม่ไหว คือ สิทธิประกันสุขภาพ 30 บาท และสิทธิสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการ สำหรับประชาชนผู้ที่อยู่ในระบบประกันสังคมส่วนใหญ่ยังมีนายจ้างร่วมจ่ายสมทบด้วย

ผลการวิจัยพบว่าผลกระทบด้านอื่นพบว่า ทางด้านผู้ขายประกัน ไม่ส่งผลกระทบต่อช่องทางจำหน่ายและด้านบุคคลากร แต่ส่งผลกระทบเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นตอนการเก็บเอกสารของผู้ซื้อประกัน ขั้นตอนการส่งเอกสารหรือวิธีการเกี่ยวกับการให้ผู้ซื้อประกันสุขภาพตกลงยินยอมให้บริษัทผู้ขายประกันส่งข้อมูลกรณีผู้ซื้อประกันประสงค์จะใช้สิทธิขอยกเว้นภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรหรือไม่ให้แก่กรมสรรพากรภายในวันที่ 7 มกราคม 2562 จึงจะนำเบี้ยประกันสุขภาพที่ได้จ่าย

จริงแต่ไม่เกิน 15,000 บาท มาใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 2561 ได้ ในขณะที่ด้านผู้ซื้อประกันส่วนใหญ่มองว่าหากตนได้จ่ายค่าเบี้ยประกันสุขภาพไปแล้วย่อมมีสิทธินำหลักฐานที่ได้จ่ายเงินซื้อประกันมาใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้ โดยไม่คำนึงว่าบริษัทผู้ขายประกันได้ดำเนินการแจ้งประสงค์ขอใช้สิทธิยกเว้นภาษีเงินได้หรือไม่

ข้อจำกัด

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้มากจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง และแบบกึ่งบังเอิญหรือแบบลูกโซ่ โดยผู้วิจัยได้ติดต่อโดยตรงกับผู้ให้สัมภาษณ์และเป็นกลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่มบริษัทประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมีบริษัทประกันภัยที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์หลายบริษัทและผู้ซื้อประกันภัยของผู้ขายประกันนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวนมาก ดังนั้น การวิเคราะห์จึงไม่สามารถอธิบายให้ครอบคลุมถึงกลุ่มตัวอย่างบริษัทผู้ขายประกันสุขภาพทั้งประเทศหรือผู้ซื้อประกันสุขภาพทั้งประเทศได้

2. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นเพียงการศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีเบี้ยประกันสุขภาพต่อกลุ่มบริษัทธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิตที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น

3. การทำวิจัยเชิงคุณภาพกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่างผู้ซื้อประกันของกลุ่มบริษัทดังกล่าวที่ต้องใช้ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ซื้อประกันให้ครอบคลุมทุกภาคของประเทศ ทำให้ต้องบริหารจัดการเวลาอาจไม่เป็นไปตามที่กำหนด และบางบริษัทอยู่ในช่วงการทำโปรเจกต์จึงไม่สะดวกเข้ารับการสัมภาษณ์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างบริษัทผู้ขายประกันสุขภาพที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์ด้วย เพื่อให้ทราบมุมมองของผู้บริหารและมุมมองของผู้ซื้อประกันทั่วไปที่ซื้อประกันสุขภาพนอกตลาดหลักทรัพย์ เพื่อที่จะได้หลากหลายมุมมองมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นรายการเบี้ยประกันสุขภาพให้บิดามารดาของผู้มีเงินได้รวมทั้งบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ ฉบับที่ 263 พ.ศ.2549. (2549). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา 123 (122 ก). หน้า 6-7.

- กฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นราชการเบี้ยประกันภัยสำหรับเบี้ยประกันภัยแบบบำนาญ ฉบับที่ 279 พ.ศ.2554. (2554). **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา 128 (11 ก).**หน้า 31-32.
- กฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นราชการเบี้ยประกันสุขภาพของผู้มีเงินได้ ฉบับที่ 334 พ.ศ. 2560. (2560). **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา 134 (122 ก).** หน้า 1-2.
- ชุตินา จิระกตยากุล.(2558). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อประกันสุขภาพ ของบริษัท เอไอเอ จำกัด.** วารสารบัณฑิตวิทยาลัย, 3(3), 74-86.
- ชัยสิทธิ์ บุญยเนตร, วรภา วรราชกูร, มยุร บุญยะรัตน์, กานต์ จันทรวินยานุชิต, พงศกร แก้วเหล็ก และคงเดช กาญจนนันทวงศ์. (2560). **การศึกษาแนวทางการจำกัดการให้สิทธิหัก ค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, สำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง, กรุงเทพมหานคร.**
- ดัชนีเอไอเอ เฮอร์ตี ลิฟวิง อินเดกซ์. (20 มิถุนายน 2561). **การสำรวจแนวโน้มสุขภาพ แรงจูงใจ และความวิตกกังวลในเรื่องสุขภาพของบุคคลและชุมชนทั่วไปในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 4, สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2561, จาก http://www.aia.co.th/th/about-aia/Media-centre/press-releases/2561/AIA_RESEARCH_REVEALS_THAILAND_FACING_CRITICAL_ILLNESS_FINANCING_GAP.html**
- เด่นเดือน นิคมบริรักษ์, วีรวัลย์ ไพบูลย์จิตต์อารี, ธารทิพย์ ศรีสุวรรณเกศ และพรชัย พิลหาเวส. (2556). **การพัฒนาแนวทางอภิบาลระบบหลักประกันสุขภาพ. การศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง, สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.), เครือข่าย สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.), กรุงเทพมหานคร.**
- เดิหน้าดูแลคนไทย 5 กลุ่มวัย. (2560). **สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส).** สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/35780-เดิหน้าดูแลคนไทย%205%20กลุ่มวัย.html>
- ประไพพิมพ์ สุธีวสินนท์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). **กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัย. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 29(2), 31-48.**
- ทัศนี ดวงรัตน์. **สถานการณ์ธุรกิจประกันชีวิตในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต. คู่มือปฏิบัติงาน สำหรับตัวแทนประกันชีวิต. สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัย : หน้า 23-24**
- เบญจมาภรณ์ ณรงค์แสง. (2555). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของผู้ประกอบการรายย่อย กรณีศึกษาเขตพื้นที่เมืองทองธานี. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 4(2), 166-170.**
- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 162). พ.ศ.2549.

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 315) พ.ศ.2560
- ประวิทย์ เอราวรรณ. (2545). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ : การเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วม
ในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการ. หน้า 11.
- พิชา สิริโยธิน. (4 ตุลาคม 2560). 8 เดือนยอดเบี้ยประกันชีวิตแตะ 3.8 แสนล้านบาท 6.58%
โค้งสุดท้ายอัดโปรดักต์กระตุ้นลูกค้าซื้อลดหย่อนภาษี. ประชาชาติธุรกิจ เว็บไซต์
<https://www.prachachat.net/finance/news-49626>
- ฤทธิพร ส่งเสริมสวัสดิ์. (2561). ค่ารักษาพยาบาล : ต้นทุนชีวิต และโจทย์การคลังภาครัฐ.
ทีม Business Risk and Macro Research. บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).
สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2561, จาก [https://sme.ktb.co.th/sme/productList
Action.action?command= getDetail& cate Menu= KNOWLEDGE&catelid= 3 7
&itemid=166](https://sme.ktb.co.th/sme/productListAction.action?command=getDetail&cateMenu=KNOWLEDGE&catelid=37&itemid=166)
- วรุณี อินวันนา. (2560). ความสัมพันธ์พหุคูณเงินปี 2560. พหุคูณเงินปี ประกันชีวิต.
จาก <https://www.posttoday.com/finance/insurance/524548>
- วรรณวรางค์ จันทระดา และดารณี เอื้อชนะกิต. (2558). พฤติกรรมการลดหย่อนภาษีต่อการ
ประหยัดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของข้าราชการกรมคุมประพฤติ สำนักงานเขต
กรุงเทพมหานครกระทรวงยุติธรรม. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต,
3(3), 286-293.
- สุทธิพล ทวีชัยการ. (12 ธันวาคม 2560). กรมธรรม์ชีวิต-ประกันสุขภาพ ลดหย่อนภาษีได้.
ข่าวด้านเศรษฐกิจ. รัฐบาลไทย. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2561, จาก [http://www.thaigov.
go.th/news/contents/details/8689](http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/8689)
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2556). 10 เรื่องควรรู้ สิทธิหลักประกันสุขภาพ.
(แผ่นพับ) : 5-6
- สมสุดา ผู้พัฒน์. (2558). การเขียนรายงานการวิจัยเชิงคุณภาพ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า
1-5. งานมหกรรมวิจัยแห่งชาติ 2558. โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวน
ชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์.
- อธิภัทร มุทิตาเจริญ. (2560). 5 มุมมองใหม่จากข้อมูลผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. วารสาร
Abridged Marketing Research Accessible. สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์,
พิมพ์ครั้งที่ 19 ปี 2560, 1-11.

แนวทางการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย/บทความวิชาการ วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น ยินดีรับบทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และบริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ โดยบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์จะต้องไม่เป็น ผลงานวิจัย/วิชาการที่เคยได้รับการเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน หรือไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ ของวารสารอื่น บทความทุกบทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสารฉบับนี้จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการแก้ไขต้นฉบับและการพิจารณาตีพิมพ์ตามลำดับก่อนหลัง โดยมี ข้อเสนอแนะดังนี้

ประเภทของบทความ

1. บทความวิจัย หมายถึง การนำเสนอผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย
2. บทความวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ไขปัญหา มีการใช้แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูล เช่น หนังสือ วารสาร อิมเทอร์เน็ต ประกอบการวิเคราะห์วิจารณ์ เสนอแนวทางแก้ไข
3. บทวิจารณ์หนังสือ หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์ เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพของ หนังสือ บทความ หรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการ ทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลัก วิชาและดุลยพินิจอันเหมาะสม
4. บทความปริทัศน์ หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the Art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้าง และทางลึก อย่างทันสมัย โดยให้ข้อพิพาทที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

การเตรียมต้นฉบับ

- ชื่อเรื่อง** ควรสั้นกะทัดรัดได้ใจความ ครอบคลุม ตรงกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา
- ชื่อผู้เขียน** พิมพ์ชื่อโดยไม่ใช้คำย่อ มีสถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ โดยอ้างอิงเชิงบรรณทนายหน้าแรก
- บทคัดย่อ** เป็นร้อยแก้ว เขียนเฉพาะเนื้อหาที่สนใจ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย (อย่างย่อ) และต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- คำสำคัญ** ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ ใช้ตัวอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทความที่เป็นภาษาอังกฤษ มีเฉพาะคำสำคัญภาษาอังกฤษ
- บทนำ** อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญที่ทำการศึกษ วิจัย ค้นคว้า ของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ สมมติฐานและขอบเขตของการวิจัย
- เนื้อเรื่อง** กรณีบทความที่เป็นภาษาไทยควรใช้ภาษาไทยให้มากที่สุด ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กะทัดรัดและชัดเจน การใช้คำย่อต้องมีคำสมบูรณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย** ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย
- กรอบแนวคิดในการวิจัย** กลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านตัวแปร เป็นการอธิบายว่าศึกษาประเด็นใดบ้าง ผู้ให้ข้อมูลเป็นใคร ใช้ตัวแปรอะไรให้การศึกษา
- วิธีดำเนินการวิจัย** อธิบายขั้นตอนการวิจัย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล วิธีการรวบรวมข้อมูล วิธีการใช้เครื่องมือในการศึกษาหรือการวิจัย และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- สรุปผลการวิจัย** อธิบายสิ่งที่ได้จากการศึกษา ไม่ควรซ้ำกับการแสดงผล แต่เป็นการสรุปประเด็น และสาระสำคัญของการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

อภิปรายผล	อธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือการวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบการอธิบาย
ข้อเสนอแนะ	อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ปัญหาที่พบในการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป
เอกสารอ้างอิง	ให้เขียนเอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ตามรูปแบบที่กำหนด

การเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงใช้รูปแบบของ American Psychological Association (APA)

การอ้างอิงในบทความ กรณีที่ผู้เขียนต้องการการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนาม-ปี (author-date in-text citation)

การอ้างอิงท้ายบทความ เป็นการรวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนบทความได้ใช้อ้างอิงในการเขียนบทความ และจัดเรียงรายการตามลำดับตัวอักษรชื่อผู้แต่ง ตัวอย่างเช่น

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. (พิมพ์ครั้งที่). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณานุกรม, **ชื่อหนังสือ**. (เลขหน้าบทความ).

เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. **ชื่อวารสาร**. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่) เลขหน้าบทความ.

ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่วิจัยสำเร็จ). **ชื่อวิทยานิพนธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา (ระดับ)

ชื่อสาขาวิชา สังกัดของสาขาวิชา ชื่อมหาวิทยาลัย.

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่). **ชื่อเรื่อง**. สืบค้นเมื่อ [วัน เดือน ปี] จาก แหล่งสารสนเทศ. [หรือ URL]

การอ้างอิงในเนื้อหา

รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. (ผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น (ชนะดา วีระพันธ์, 2555, 55-56)

(Peter & Waterman, 1982, pp. 498-499) (Michalska J., 2008, p. 85)

กรณีที่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน เช่น

(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

2. ผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิง เช่น ธนกฤต วันดีเมธ (2554, น.90) ได้ศึกษาถึง.....
Robert E. Hegel (1997, p.14) studied.....
กรณีที่ไม่มีปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีที่พิมพ์ไว้ในวงเล็บ เช่น
(ศิริโรจน์ วงศ์กระจ่าง, 2554)

3. ปีที่พิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า) กรณีมีการระบุปีที่พิมพ์และผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว (ปีที่พิมพ์และผู้แต่ง สามารถสลับที่กันได้) ให้ระบุเฉพาะเลขหน้าที่อ้างอิงถึงในวงเล็บเท่านั้นเช่น ในปี 2557 ศุภชัย ยาวะประภาส ได้กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ ความสามารถที่แสดงออกถึงพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา จนทำให้การปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลบรรลุผลเหนือกว่าระดับปกติ (น.9)

การส่งต้นฉบับ

1. บทความมีความยาวไม่เกิน 15 หน้า กระดาษขนาด A4 ทั้งนี้รวมรูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง
2. การตั้งค่าหน้ากระดาษ ให้กำหนดขอบบน 1.5 นิ้ว ขอบล่าง 1 นิ้ว ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา 1 นิ้ว
3. แบบตัวอักษรใช้ TH SarabunPSK โดยกำหนดขนาด ดังนี้
 - 3.1 ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 18 point ตัวหนา กึ่งกลางหน้ากระดาษ
 - 3.2 ชื่อ-สกุลผู้เขียน ทุกท่านภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 12 point ตัวหนา ซิดซ้าย
 - 3.3 สถานที่ทำงาน หน่วยงานที่สังกัด อีเมล หมายเลขโทรศัพท์ ขนาด 12 point อ้างอิงเชิงอรรถ
 - 3.4 บทคัดย่อ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ควรสั้นตรงประเด็น และเป็นการสรุปผลงานอย่างรัดกุม ครอบคลุมสาระสำคัญของการวิจัย ความยาวไม่เกิน 400 ตัวอักษร
 - 3.5 คำสำคัญ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เป็นการกำหนดสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูล ไม่ควรยาวมากเกินไป และไม่ควรมากเกิน 3-5 คำ
 - 3.6 บทนำ (ความเป็นมา ความสำคัญ และมูลเหตุที่นำไปสู่การวิจัย)
 - 3.7 วัตถุประสงค์ (มูลเหตุของการศึกษาวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับชื่อเรื่องที่ศึกษาวิจัย)
 - 3.8 เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เป็นการอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี หรือบทความที่เกี่ยวข้อง หากเป็นงานวิจัยเฉพาะทางควรมีส่วนนี้ เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานให้คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้

3.9 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการอธิบายวิธีการดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ควรเสนอรูปแบบและแสดงขั้นตอนอย่างกระชับ และชัดเจน

3.10 สรุปผลการวิจัย ควรนำเสนอผลอย่างชัดเจน น่าสนใจ ตรงประเด็น เป็นผลที่ค้นพบ โดยลำดับตามหัวข้อที่ศึกษา

3.11 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ อภิปรายสิ่งที่ได้จากการวิจัย การนำไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะต่างๆ

3.12 เอกสารอ้างอิง ใช้ระบบนาม-ปี และหน้า (APA Style) ระบุแหล่งอ้างอิงเท่าที่ปรากฏในบทความ

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน เมษายน - มิถุนายน 2564

วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น

Academy Journal of Northern

ฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

888 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอเมือง จังหวัดตาก 63000

055-517488 ต่อ 808

E-mail. research.northern@gmail.com